

საზოგადოება

„საფარი„ აღდგა

“საფარი” საქართველოში პირველი ორგანიზაციაა, რომელმაც გახსნა თავშესაფარი განსაკუთრებით ტრავმირებული ქალებისთვის. “Mercy Corps”-ის ფინანსური მხარდაჭერით, 2003 წლის თებერვლიდან კავშირმა უსახსრობის გამო შეწყვეტილი მუშაობა კვლავ განაახლა.

სამართალი

მოტყუაბულ მენაბრეთა მრავალათასიანი არმია და 10 მილიონი დოლარი

ქუთაისის საოლქო სასამართლოში სკანდალურად ცნობილი ფირმის “ოქროს სანძისის” დირექტორის ნანა ლომთაძის საქმის განხილვა დაიწყო. ფირმა “აქტივში” 12 000 მოტყუებულ მენაბრესა და 10 მილიონი დოლარის ოდენობით მითვისებულ ანაბარს ითვლის.

ეკონომიკა

მთავრობა კვლავ ვიტალი ხაზარაძის მიერ მარმან დაგებულ მახეში და ვალდებულია, ცენტრალური ბიუჯეტის ექვსი თვის გეგმები კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოიყვანოს.

უცხოეთი

თურქეთი: მთავრობასა და საგზაოპოლეს შორის დაპირისპირება მწვავედაა

აშშ თავდაცვის მინისტრის მოადგილის, ვოლფოვიცის მიერ თურქი გენერლების კრიტიკას ანკარაში დიდი აუიოტაჟი მოჰყვა. ვოლფოვიცმა განაცხადა: თურქეთმა ბოლოში უნდა მოიხადოს იმის გამო, რომ კოალიციას მხარი არ დაუჭირა, და იმაზე იფიქროს, როგორ გამოისყიდოს დანაშაული.

მონადირა

პარდა - თოფაზის მავა

განსაკუთრებული სახელი და დიდება პერდეს მაინც ცლასიკურმა, ჰორიზონტალურლებიანმა მოდელმა მოუტანა. სწორედ ამ თოფის გამო უნოდებენ მას მსოფლიო სანადირო იარაღის უგვირგვინო მეფეს.

ჰინდი

თბილისი	27	☀
ქუთაისი	29	☀
ბათუმი	24	☀
სოხუმი	26	☀
ფოთი	26	☀
თელავი	25	☀
ზუგდიდი	29	☀
გორი	24	☀
ახმეტა	25	☀
ჰიათურა	27	☀
ბაგრა	25	☀
სამტრადი	28	☀

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში	
აშშ დოლარი	2.1550
ევრო	2.4390
გირვანკა სტერლინგი	3.4353
რუბლი	0.0693

ორჭარიანობა საქართველოში

კობა ლიკლიქაძე რადიო თავისუფლება საქონალურად "24 საათისთვის"

10 მაისს საქართველოში ოფიციალურად დასრულდა ერთობლივი ქართულ-ამერიკული სწავლების მორიგი ფაზა. 24 მაისს კი სტარტს აიღებს სწავლების მესამე, ბოლოს წინა ფაზა, რომელსაც კვლავ ამერიკელი საზღვაო ქვეითები უხელმძღვანელებენ. ასე რომ, პროგრამის წლისთავზე საქართველოს სამხედრო ძალებს უკვე 1200 კარგად გაწვრთნილი და აღჭურვილი პროფესიონალი სამხედრო ჰყავს, რომელზეც სახელმწიფო ზუსტად იმდენ თანხას ხარჯავს, რამდენსაც დანარჩენ 20 000 კაციან შეიარაღებულ ძალებზე. ფაქტობრივად, საქართველოში არსებობს ორი ჯარი - ამერიკელი სამხედროების გაწვრთნილი პროფესიონალები და დანარჩენები. ორჯარიანობა კი, თუკი ეს მდგომარეობა დიდხანს გაგრძელდა, ისეთივე საფრთხეს შეუქმნის ქვეყანას, როგორსაც ორბელისუფლებიანობა.

საქართველოს ხელისუფლება კმაყოფილების გრძნობით შევდა, “წერთისა და აღჭურვის” პროგრამით მომზადებული მე-16 გვარდიული სამთო-მსროლელი ბატალიონის გა-მოშვებას. ამ შენაერთმა ქვეყნის უს-აფრთხოება ერთ-ერთ ოპერატიულ - სამხრეთის მიმართულებაზე უნდა დაიცვას.

თუ მხედველობაში არ მივიღებთ 14 საჩხერელ ჯარისკაცს, რომლებმაც ურთულეს და ინტენსიურ სავე-ლე-სპეციალურ ვარჯიშებს უდის-ციბლინობისა და სუსტი ნებისყოფის გამო ვერ გაუძლეს, ამერიკელი სა-ზღვაო-ქვეითების მიერ შედგენილი 15-კვირიანი მომზადების პროგრამა სერიოზული დანაკარგების გარეშე დასრულდა. შესაბამისად, საქარ-თ-ველოს სამხედრო ძალებიც 560 უმა-ღლეს დონეზე მომზადებული და კა-რგად მოტივირებული ჯარისკაცითა და ოფიცრით შეივსო.

ბაგრძელება A2 გვარდუა

საქართველოში ახალგოზილსაც კი 410 დოლარი მართებს

თუ სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ გამოქვეყნებ-ულ მონაცემებს გავითვალისწინებთ, საქართველოში ახლა ოთხი მილიონ 335 ათასი მცხოვრებია. გამოდის, რომ ჩვენს ახალმოზილებსაც კი, და-ბადებიდან ვილაკის ვალი აქვთ - თი-თოეულს 410 აშშ დოლარი. ჩვენ ახ-ლა მხოლოდ ვალების მდგომარეობ-ას აღვწერთ და უახლოვს ხანში იმას-აც გამოვსაქვეყნებთ, რას და ვის მოხ-მარდა მოსახლეობიდან ამოღებული, ვალის გასასტუმრებელი ფული.

ბაგრძელება A3 გვარდუა

ამერიკული დახმარება - საქართველოს დამოუკიდებლობის განმტკიცების იარაღი.

ცემა თუ არ ცემა გორის პოლიცია პატიმარი

თამარ კაციაძე

შესაძლებელია, გორელი პოლი-ციელები პატიმრის ცემაში კიდეც ერთხელ ამხილონ.

ნარკოტიკული ნივთიერების უკ-ანონოდ გამოყენებასა და ქურდობი-სთვის პოლიციის ზედამხედველობა-ში გათავისუფლებული ლევან სამა-დაშვილი, გორის სამართალდამცვე-ლებმა ორი დღის წინ ნარკოტიკული ნივთიერების განმოვრებით მოხმა-

რებისთვის დააპატიმრეს.

დაპატიმრების მეორე დღესვე სამადმშვილის ადვოკატმა გორის პროკურატურას განცხადებით მი-მართა - პატიმარი პოლიციის გან-ყოფილებაში სასტიკად აწამესო. სამედიცინო შემოწმებისას სამადა-შვილს, მართლაც, აღმოაჩნდა სხვა-დასხვა სახის დაზიანებები, მათ შო-რის, მძიმე დაზიანება - ყბის მოტე-ხილობა.

ბაგრძელება A3 გვარდუა

პარტიზანები ავთანდილ ჭორბენაძის წინააღმდეგ

გუშინ გავრცელდა ინფორმა-ცია, რომ ზუგდიდში ქართველ პა-რტიზანთა სხვადასხვა დაჯგუფე-ბების წევრები გაერთიანდნენ და სერიოზულ ბრალდებებს უყენებენ სახელმწიფო მინისტრს ავთანდილ ჯორბენაძეს; ასევე გალის რაიონ-ის გამგებლის მოადგილეს დავით შენგელიას. პარტიზანები იმუქრე-ბიან, რომ იმ შემთხვევაში, თუ სა-ქართველოს პრეზიდენტი არ გაით-ვალისწინებს მათ ხელთ არსებულ ინფორმაციას და შესაბამის ზომ-ებს არ მიიღებს, სიტუაციის მოგ-ვარებას ისინი საკუთარ თავზე აიღებენ. მათი თქმით, სოხუმი-თბილისი-ერევნის სარკინიგზო მონაკვეთზე მატარებლის მოძრაო-ბის აღდგენისთვის რუსებმა დიდ-ძალი ფული გადაიხადეს. ასევე რუსეთი დაინტერესებულია სამეგ-რელოში შეიარაღებული დაჯგუ-ფების შექმნით, რომელსაც მომა-ვალში დესტაბილიზაციის მოწყობა დაევალება. ამ მიზნით რუსეთიდან ზუგდიდში დიდი რაოდენობით იარაღი შემოდის. ყოველივე ზემო-თქმულის საქმის კურსში კი, პარ-ტიზანთა ონფორმაციით, არიან სა-ხელმწიფო მინისტრი, დავით შენ-გელია და ასლან აბაშიძე. მეტიც, ავთანდილ ჯორბენაძეს ისინი რუ-სეთის სპეცსამსახურებთან თანამ-შრომლობაში ადანაშაულებენ.

თვით დავით შენგელია ყოფილი თანამებრძოლების ბრალდებებს აბსურდულს უწოდებს და აცხად-ებს, რომ საქართველოში პარტიზა-ნული მოძრაობა საერთოდ აღარ არსებობს: “ვეგნი პარტიზანები არ არიან,- ამბობს შენგელია,- სა-ქართველოში ათიოდე პარტიზა-ნილაა შემორჩენილი და ისინიც ჩემს გვერდით დგანან. მათ, ვინც ახლა მე აბსურდულ ბრალდებებს მიყენებს, წერილმანი კონტრაბა-ნდითა და ყაჩაღობით სურთ თავ-ის გატანა, რაშიც მე ხელს ვუშ-ლი. ამიტომაც თხზავენ ათასგვარ ჭორს.”

24 საათი

რეგენტი: ადამიანთა გაყრდნარება გახშირდა

უმაღლ დუდავი ბროზერი, IVPR

ჩეჩნეთში ღამ-ღამობით ნიღბიანი რუსი ჯარისკაცების მიერ დაწეებული რეიდების გამო ძალზე შეფეროებული არიან.

ჩეჩნეთის პრომოსკოვური ხელი-სუფლება აღშოთებულ მოსახლეო-ბას შეუერთდა, რომლებიც რიგითი ჩეჩნების დაპატიმრებისა და მოტა-ციების გამო გამწარებული არიან. ბოლო ხანებში ძალზე ბევრი ადამი-ანი გაუჩინარდა, ისე, რომ მათ კვალს ვერავინ მიაგნო.

უკანასკნელი თვეების განმე-ლობაში რუსებმა ჩეჩნეთში თავიან-თი ცნობილი “წმენდები” შეწყვიტეს და იგი სხვა ტაქტიკით ჩაანაცვლეს. შუალამისას ნიღბიანი, შეიარაღებუ-ლი პირები ოჯახებს თავს ესხმან და მამაკაცები მიჰყავთ, რომლებიც შე-მდეგ უკვალოდ ქრებიან.

ხალხის გაუჩინარებამ მოსახლე-ობაში ხმახალალი პროტესტი გამოი-წვია, მათ შორის, პრომოსკოვურ ად-მინისტრაციისმიც, რომლის პოზიცი-ები მარტში ჩატარებული რეფერენ-დუმის შედეგებმა განამტკიცა.

ამრიღში უშიშროების საბჭოს მდი-ვანმა რუდნიკ დუდაევმა ადგილობრი-ვი ტელევიზიით გამოსვლისას განა-ცხადა, რომ ამ წელს უკვე 215 მოქალა-ქე მოიტაცეს – 45 მათგანი 23 მარტს ჩატარებული რეფერენდუმის შემდეგ.

ხალხის გასაკვირად, რომლებიც ადგილობრივი ლიდერების ფრთხილ განცხადებებს არიან მიჩვეულნი, დუდაევმა სამოქალაქო პირების გა-ტაცებაში პირდაპირ დაადანაშაულა რუსი სამხედროები.

ბაგრძელება A5 გვარდუა

კომფორტული იქნება, თანაც მგზავრობა კვლავ 20 თეთრი ეფიერება. თუმცა, 50-მდე ავტობუსის სამარშრუტო ტაქსებს სერიოზულ კონკურენციას მაინც ვერ გაუწევს. მითუმეტეს, ქალაქის ხელმძღვანელმა "მარშრუტკები" რაოდენობისა და ხაზების შემცირებას არ აპირებს. ყველაფერს ბაზარი დაარეგულირებს, მანამდე კი 50 ავტობუსი თბილისის ქუჩებს დიდად არ დაამძიმებო, - აცხადებს თოთარ ჭიპაშვილი. ამასთან, მომავალ წელს "მარშრუტკების" გადაზიდვითი უნარი შეიზღუდება ტრანსპორტის რეგულირებისა და მართვის საქალაქო სამსახური. ხოლო ეს კონკრეტოდ თუ ნინა ტენდერის მსგავსად ჩატარდა, 50 ახალი რუსულ-თურქული ავტობუსის გვეჩვეთ მოგზაფხებში და სკამებით გადაჭყავილი "მარშრუტკები" კიდევ კარგა ხანს იგლიან.

ზადიო "მწვანე ტალღასთან", იმეტი-
დებოდა მასალები პრესას. ამ მუშა-
შია შედეგად მოჰყვა 2001 წლის ივ-
ლისში საქართველოში პირველი "ოჯ-
ახური ძალადობის" მსხვერპლთა
თვითმკვლელობის გახსნა. კავშირის დი-
რექტორმა გაიხსენა ერთ-ერთი პირ-
ველი ბინადარი, 28 წლის მაია ა.
ბაჟი. მან "საფარს" ანონიმური ტე-
ლეფონის საშუალებით მიმართა. იგი
სტოქსიან 9 წლის განმავლობაში და-
ინიცდიდა ფიზიკურ და ფსიქოლოგი-
ურ ძალადობას. "საფართან" რამდენ-
იმე თვეს კავშირის შემდეგ იგი ჩაე-
რთო საკონსულტაციო შეხვედრებ-
ში; უტარდებოდა ყოველდღიური
ფსიქოთერაპიული სესიონი. მას ინტე-
ნსიურად ეხმარებოდნენ ე. წ. მხარე-
დაშტერტ ჯალბის ნიდერლანდ, მონა-

ზედად გააფორმა, როგორც გამოძიებულ ანგარიშებს, ლომიდაცემება ამით ორივე კრიმინალზე დაივიწყა - ერთი მხრივ, შემოწმარულებები არ იხებურება და გადასახლებაზესაგან თავი გათავისუფლებს, ხოლო, მეორე მხრივ, ფირმის გამოტრეხის შემთხვევაში, მოსახლეობას ფულის დაბრუნების ორიენტირული გადაწყვეტილება - შემოწმარულებებს, (გზადეა, უკან არ აბრუნებენ.

„ოქროს საწმისში“ განვითარების ზენიტის 1997 წელს მიღწეა. მაღალ დივიდენდებით მოზიზღული მოსახლეობა ყიდაა ყველაფერს: საბო-კარს, მანქანას, ავეჯს, თანხას სი „შემოწმარულობის“ სახით „ოქროს საწმისში“ აბანდება. მეანბარეთა უმრავლესობისათვის არსებობის ერთადერთი წყაროს პროცენტის სახით მიღებულ თანხა და ცერდუტები წარმოადგენდა. „ოქროს საწმისის“ გაკურტრება სწორედ ამ დროს მოუხსნა და იმერეთის მოსახლეობის კუთხნილი 10 მილიონი დოლარი უკადლოდ გაქრა. გაკურტრების მიზეზად „ოქროს საწმისისადმი“ ხალხის ნდობის დაკარგვა სახელდება, რაც, თითქმის, ფირმის უმეადლო გაკურტრების თაობაზე სატელევიზიო სიუჟეტების გაშვებამ გამოიწვია. თუმცა, იმერეთის გაკურტრებული თემურ მამია-

შემო არსებულ კონკრეტულ დარღვევებზე ჯერჯერობით არაფერს ამბობს ის, ახლავს, რომ უკვე გადგებილ და შესწავლილ საქმეებშიც საქმარისა და მოიჯრევის გამოძიებისათვის უკ სასამართლოს მიერ დადგენილი სერიოზული შედეგები, რის გამოც განსახილველმა და მსჯავრდებულმა ციხე-კოლონიებში ფართომასშტაბიანი მიმდინარის აქცია მოაწყვეს. კომისიის წევრთა განმარტებით, პირველ რიგში, იქვე თება პოლიციის მიერ ჩადენილი დანაშაული, რაც ყველასთვის კარგად ნაცნო ხერხებს უკავრდება. ეს გახლავთ ნარკოტიკისა და იარაღის წაღება

სავარაუდოდ, შეიძლება შეეხოს 200-მდე მსჯავრდებულს, რომლებსაც სასჯელის ნახევარი აქვთ მოხდილი. ამასთან, პატიმართა საქმევბის შესწავლისას გათვალისწინებულია ყველა გარემოება - ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმე, ასევე, ოჯახური და ჯანმრთელობის მდგომარეობა.

ნაშუალო ჩაიდინეს და სასჯელის
მხოლოდ მცირე ნაწილი აქვთ მოხ-
დილი. შესაწყალებელ მეომარ პატი-
მართა შეჯერებულ სიგებზე კი საბო-
ლოდ გადაწყვეტილებას, მათი პატი-
მრობიდან ვათავისუფლებსა თუ
მისჯილი ნების მიხედვით თაი-
ბაზე, პრეზიდენტი ეფუძრად შევარ-
დაძე პირადად მიიღებს", - აცხადებს
სახალხო დამცველი ნანა დგუაძეაიანი.
"24 საათი"

რუსთავი. ემიგრაციული პრეზენტის, „**ს**“ ჟურნალის ახალი შემთხვევები რუსთავის კიდევ თუე-კონსერვისი განმეორებაში მოსალაგნენ. მათივე შეფასებით, რუსთავი ამ და ახალგაზრდა თელავისათვის ერთ-ერთი მწვევ ნურტული საქარტულიში. ამის მიზეზი გაუმართაობა წყალმომარაგების და საკანალიზაციო ქსელია. რუსთავის სკოლებში არის დაცული ელემენტარული საინტერესო ნორმები. ამჟამად ინფექციური პათოლოგიების ექსპერტის უკვე 15 ავადმყოფი მოთავსებული. ისინი სკოლის ასაკის ბავშვები – მეზობლები და თანაკლასელები არიან. **მედი-ნოესტი**

ლაგოდეხი. გასული კვირის განმავლობაში მაღარის კიდეც ერთი შემთხვევა გამოვლინდა. დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის ინფორმაციით, ავადმყოფი ლაგოდეხის რაიონის მცხოვრები 19 წლის ახალგაზრდა მამაკაცია. ექიმთა ცნობით, მისი ინფიცირება მამიდან, შემოდგომაზე მოხდა, რასაც გახანგრძლივებული ინკუბაციური პერიოდი მოჰყვა.

გამტაცებლები ნიღბებში არ იყენებ, მათ კვლისა დაფარვა არც უყვარდათ და მიზნებისა ახლობლებისა ადგილებზე დატოვეს. მიტოვებულ ფილანტრის შვილის და ბიძაშვილის სოფელში ხაიშში ჩაუღმევიათ, სადაც პოლიციის მომხდარის შესახებ შეატყობინეს. შემთხვევის ადგილზე გავიდა სამართალდაცველთა ჯგუფი, თბილისიდან მიზანგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლებიც ჩვენიდან, მაგრამ დღის ბოლოსთვის არც დამნაშავეთა საჯაროუდონაობა იყო დადგენილი, არც ეს, თუ

თუმცა მანამდე, პატიმრის (ცემის) ფაქტზე გოგონს პროკურატურამ მოექველდა დაიწყო. "ის, რომ სამადაშვილი და ზიზიანაზე დაინტერესდა, ფაქტია. მაგრამ სად მიიღო, ან ვინ მათყუანა მას დაზიანებით, ჯერჯერობით ჩვენთვის უცნობია, რადგან პატიმარიც და მისი ადვოკატიც ჩვენთან თვითრთიერთზე უარს ცხადებენ. აღსანიშნავია კიდევ ერთი გავრემოზე - განცხადებაში სამადაშვილი კონკრეტულად არ ასახელებს იმ პირობილობა ვაგრებს, ვინც იგი სცემდა, და საქმეს ესეც ართულებს", - აღნიშნა ჩვენთან საუბარში გოგონის პრიკურორმა რომან გვიშინამა, რომელიც პატიმრის (ცემის) ფაქტს აღ ეტყაზრებოდა უარყოფდა და არც დადასტურებს.

სხვათა შორის, სამადპოლის ცემის შესახებ გავრცელებული ინფორმაციის გავსაძლიერებლად გორში შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალური ინსპექციის წარმომადგენლებიც ჩაედნენ. გაუმჟღავნეს თუ არა პატი-მორი შინაგან საქმეთა სამინისტროდან ჩასულ სტუმრებს დამნაშავე პოლიციელთა ვინაობას, ცოტა ხანში გახდებოდა ცნობილი.

მცხრაულში გეგმების არასაბაზისხალო შემოსავლები					
მაჩვენებლები	წლის ბრუნება	თან თვის ბრუნება	გზავდება	%	
				წლის შეზღუდვა	თან თვის შეზღუდვა
არასაბაზისხალო შემოსავლები	78,400.0	25,656.0	25,663.2	32.73%	100.03%
შესავლება გაყვანილი კლიენტებისა	16,000.0	1,940.0	1,763.2	11.02%	90.89%
შესავლება გიგანტი კონტაინერი გაყვანილი სხვებისა	8,000.0	1,700.0	1,587.9	19.85%	88.71%
შესავლება შიდა სავაჭრო მუშაობის გაყვანილი სხვებისა	8,000.0	150.0	175.3	2.99%	118.87%
გაყვანილი	16,000.0	1,910.0	1,146.5	7.17%	60.03%
ბირთვითი პროდუქციის მიღებული შესავლება	2,000.0	450.0	403.7	20.19%	89.71%
სერვისების გრძელვადიანი ბაზის 2002 წლის მიღების ტრანსფერები	15,000.0	15,000.0	16,000.0	106.67%	106.67%
შესავლება საკონტრაქტო და საქონლის ხაზის მიღების	1,000.0	150.0	212.1	21.21%	141.40%
ამონიტორინგული მოსაკრებლები და გადასახდელი, შესავალი არაკონტრაქტული და თანხები (არასაბაზისხალო) გაყვანილი	30,000.0	2,260.0	1,660.5	5.61%	73.47%
ამონიტორინგული ჯამის მიღების და საქონლის მიღებული შესავალი	1,300.0	400.0	520.8	40.06%	130.20%
სხვა შემოსავლები	17,100.0	3,546.0	3,956.4	23.14%	111.57%

კოლინ პაუელი ახლო აღმოსავლეთში სამხვიდრო გზას ათანხმებს

რეპორტი ბახტაძე

კვირას შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანმა კოლინ პაუელმა ახლო აღმოსავლეთში სამშვიდობო მოლაპარაკებების ახალი სერია დაიწყო, რათა ისრაელისა და პალესტინის ლიდერები დაარწმუნოს, რომ მათ აშშ-ს მიერ შემუშავებული სამშვიდობო გეგმის – “საგზაო რუკის” განხილვა დაიწყონ.

“საგზაო რუკის თაობაზე საკმარისი თანხმობა არსებობს იმისათვის, რათა მოლაპარაკებები დაიწყოთ”, - განაცხადა პაუელმა თავისი ვიზიტის დანებების ნინ. ახლო აღმოსავლეთის ექსპერტების თქმით, პაუელის ვიზიტი იმის ნიშანია, რომ ერაყის ომის შემდეგ, ბუშის ადმინისტრაციამ ისრაელისა და პალესტინის სამშვიდობო პროცესის ბოლომდე მიყვანა საბოლოოდ გადაწყვიტა.

“ძალადობა ახლაც უნდა შეწყდეს. ტერორი და დიქტატორები უნდა მოეღოს ბოლო. საჭიროა ქმედითი ნაბიჯების გადადგმა, რათა პალესტინელი ხალხის ცხოვრება უკეთესი გახდეს”, - განაცხადა პაუელმა ისრაელის საგარეო საქმეთა მინისტრ სილვან შალომთან ერთად გამართულ პრესკონფერენციაზე.

შალომთან პაუელის შეხვედრამდე რამდენიმე საათით ადრე, პალესტინელმა მებრძოლმა დასავლეთ სანაპიროზე ებრაელთა დასახლებასთან ახლოს ებრაელ მძლღოს ცეცხლი გაუხსნა და მოკლა. ამ ფაქტმა ისრაელმა წარმოებულ მოლაპარაკებებში დაძაბულობა შეიტანა.

“ჩვენ მივსალმებით იმ დადებით ნაბიჯებს, რომელიც პალესტინელებმა რეფორმებისა და მშვიდობის დამტარებისაკენ გადადგეს, მაგრამ მათ ტერორისტული სტრუქტურებიც ასევე სწრაფად უნდა განაიარაღონ და დაშალონ”, - განაცხადა კოლინ პაუელმა მოგვიანებით ისრაელის პრემიერ-მინისტრ არიელ შარონთან ერთად გამართულ პრესკონფერენციაზე.

ისრაელის პრემიერ-მინისტრთან დაახლოებული წყაროების ცნობით, იგი, ჯერჯერობით, ღაზას სექტორიდან და დასავლეთის სანაპიროდან შეიარაღებული ძალების გამოყვანისაგან თავს იკავებს, სანამ პალესტინელები ტერორისტული აქტებს არ შეწყვეტენ. ამავე წყაროს ცნობით, შარონი, საუკეთესო შემთხვევაში, ჰუმანიტარული ვასტის გაკეთებას აპირებს, მაგალითად, ღაზას სექტორში პალესტინელთათვის თევზაობის უფლებების აღდგენას.

ჩიჩნეთი: აღამიანთა გაუჩინარება გახშირდა

პირველი გავრდიანს

მისი თქმით, რუსი სამხედრო მოსამსახურეები “ჯავშინიანი მანქანებით სოფლებში შედიან და ადამიანები მიჰყავთ, რომელთაც არც წაყვანის მიზეზს, არც საკუთარ ვინაობას და არც დანიშნულებს ადგილს არ ეუბნებიან”.

დუდაევის მტკიცებით, მოტაცებულთა უმრავლესობა “კანონმორჩილი ადამიანები იყვნენ”.

მანამდე რუსი სამხედროები ე.წ. “ზაჩისტკებს” დილის საათებში ატარებდნენ, სოფლებს აწიოკებდნენ, სახლებს ნვაენდნენ და დიდი რაოდენობით მამაკაცები მიჰყავდათ. ახალი ოპერაციებით უფრო მიზანმიმართული “წმენდები”, რომელსაც ღამით ნიღბიანი ჯარისკაცები ატარებენ. ისინი კონკრეტულ მისამართებზე მიდიან და ხალხს იქ იჭერენ.

ადამიანის უფლებების დამცველთა თქმით, დღისით ჩატარებული რეიდების

გენას, ისრაელსა და პალესტინას შორის საქონლის გადაზიდვის გაიოლებას და რამდენიმე ათეული დაკავებული არაბის გათავისუფლებას.

ამჟამად, ისრაელის არმია პალესტინის ქალაქების გარშემო დგას. ისრაელის ხელისუფლება იმედოვნებს, რომ კამიკაძეების გადმოსვლას ამ გზით შეაჩერებს. პალესტინელების მტკიცებით კი, ეს არაბების მიმართ კოლექტიური სადამსჯელო ღონისძიებაა.

პალესტინელთა თქმით, ებრაელთა მიერ გაკეთებული სიმბოლური ჟესტები მშვიდობის დასამყარებლად საკმარისი არაა. “ისრაელმა არმია პალესტინური ქალაქებიდან უნდა გაიყვანოს და მინების ოკუპაციაზე უარი თქვას”, - აღნიშნა იასირ არაფატის თანაშემწემ აბუ რდინამ “როიტერთან” ინტერვიუში.

პალესტინის ახლადდანიშნული პრემიერ-მინისტრი მაჰმუდ აბასი ძალადობის შეწყვეტის აუცილებლობას აღიარებს. პაუელი პირისპირ აბასსაც შეხვდება. პალესტინელები ამერიკის მიერ შემოთავაზებულ სამშვიდობო გეგმას, რომელიც სამ ულახაად იყოფა და 2005 წლისთვის უნდა დასრულდეს, პრინციპში ეთანხმებიან.

პირველი ეტაპი ტერორისტული აქტების შეწყვეტას, პალესტინელთა ცხოვრების ნორმალიზებას, პალესტინის ადმინისტრაციის რეფორმირების დანებებას და პალესტინაში არჩევნების ჩატარებას ითვალისწინებს. ამავდროულად, ისრაელმა პალესტინის დაკავებული ტერიტორიებიდან ჯარები უნდა გამოიყვანოს და დასავლეთ სანაპიროსა და ღაზას სექტორში ებრაელთა ჩასახლების პროცესი შეაჩეროს. მეორე ეტაპზე პალესტინის დამოუკიდებელი სახელმწიფო უნდა შეიქმნას, ხოლო მესამე ეტაპზე კი საერთაშორისო კონფერენცია უნდა მოინვიონ, სადაც კონფლიქტის დასრულება საბოლოოდ გაფორმდება, იერუსალიმის სატტუსი გაიორკვეა, საზღვრები დადგინდება და პალესტინელი ლტოლულები სახლებში დაბრუნდებიან. ამავდროულად, არაბულ სახელმწიფოებში ისრაელის სახელმწიფოს აღიარებენ.

■ ■ ■
ქვემოთ გთავაზობთ, ისრაელსა და პალესტინას შორის არსებულ ყველა სადავო და მნიშვნელოვან საკითხს, რომლის საბოლოოდ მოგვარებას ცდილობენ ამერიკელები:

იერუსალიმი: ისრაელი იერუსალიმის აღმოსავლეთ ნაწილს “მარადიული და განუყოფელი დედაქალაქის” ნაწილად თვლის. აღმოსავლეთ იერუსალიმი 1967

სახელმწიფო მდივანი კოლინ პაუელი

ბრივი სამარხებია აღნუსხული. დოკუმენტის თანახმად, რომელიც ჩეჩენი მაღალჩინოსნის შეიანბმედ აბდუ-რაბმანოვის შედგენილია, 2002 წელს 1314 ჩეჩენი სამოქალაქო პირი მოკლეს. იქვე აღნიშნულია, რომ ჩეჩენეთში ნაპოვნ სამარხებში 3000 სხეული იქნა აღმოჩენილი.

მოსკოვმა ამგვარი დოკუმენტის არსებობა უარყო. ჩეჩენეთის პრომოსკოვური ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა ახმედ კადიროვმა “მონდის” სტატიას “შეთითხნილი” უწოდა. თუმცა, სამოქალაქო მსხვერპლის შესახებ ცნობებმა ჩეჩენეთის პროკურატურიდანაც გაჟონა, რომლის თანახმად, ადამიანთა გატაცებისა და უდანაშაულო მოქალაქეების მკვლელობების თაობაზე ასეულობით საქმეა აღძრული.

ადამიანთა უფლებების დამცველები ჩეჩენეთის უმბოროების საბჭოს მდივნის უკანასკნელ განცხადებას სექტეკურად მიიჩნევენ. “როდესაც ეს ინფორმაცია გამოჩნდა, ადგილობრივ ხელისუფლებას სხვა არჩევანი არ ჰქონდა გარდა იმისა, რომ ღრმა მწუხარება გამოეთქვა და სამხედროები დაედანაშაულებინა”, - აღნიშნავს რუსლან ბადალოვი, ჩეჩენეთის ეროვნული გადარჩენის კომიტეტის თავმჯდომარე.

ჩეჩენეთში არასამთავრობოების გაერთიანების თანათავმჯდომარის მურად ნაშოვიტის აზრით, მოახლოებული არჩევნების ნინ, რომელიც დეკემბერშია დაგეგმილი, კადიროვი, უბრალოდ, საზოგადოების მხარდაჭერის მოპოვებას ცდილობს.

“ახლა რატომ დაიწყეს რუსი ჯარისკაცების სისასტიკეზე ლაპარაკი?” - კითხულობს ნაშოიევი. “რეჟიმი ამ ცუდი ვითარებიდან სარგებლის მიღებას ცდილობს. მე არ მჯერა, რომ მათ, არჩევნების გარდა, სხვა რამეში მიზანი ამოძრავებთ”, - დასძინა მან.

წელს ისრაელმა დაიპყრო, მაგრამ საერთაშორისო თანამეგობრობა ისრაელის ამ ტერიტორიულ შენაძენს დღემდე არ ცნობს.

პალესტინელებს სურთ, რომ აღმოსავლეთ იერუსალიმი დამოუკიდებელი პალესტინის სახელმწიფოს დედაქალაქი გახდეს, რომლის შექმნას ისინი დასავლეთ სანაპიროსა და ღაზას ტერიტორიაზე გარაუდობენ.

საზღვრები: პალესტინელებს სურთ, რომ ისრაელმა გაერო-ს უშიშროების საბჭოს 242-ე რეზოლუცია შეასრულოს, რომელიც ებრაელებს 1967 წელს დაპყრობილი მინების დატოვებისა და ჯარის გამოყვანისაკენ მოუწოდებს. რეზოლუცია პალესტინელებისაგან მოითხოვს, რომ მათ ისრაელის სახელმწიფოს არსებობის უფლება ცნონ.

ისრაელი 1967 წლამდე არსებულ საზღვრების აღდგენაზე დღემდე უარს ამბობს. პრემიერ-მინისტრის არიელ შარონის აზრით, უნდა შეიქმნას “მუდმივი უსაფრთხოების ზონები”, რომელსაც ისრაელის არმია გააონტროლებს. უსაფრთხოების ზონები კი, ნაწილობრივ, იმ ტერიტორიებს მოიცავს, სადაც პალესტინელებს საკუთარი სახელმწიფოს ჩამოყალიბება სურთ.

კომპრომისი: შარონმა განაცხადა, რომ მშვიდობის დასამყარებლად, ის მზად არის “მტკივნეულ დათმობებზე” წასასვლელად. იგი, ძირითადად, დასავლეთ სანაპიროსა და ღაზას სექტორში 145 ებრაელი დასახლების ევაკუირებას გულისხმობს.

პალესტინელებს და საერთაშორისო თანამეგობრობა ამ დასახლებებს არაუღალურად მიიჩნევენ.

ლტოლულები დაახლოებით, 4 მილიონი ლტოლელი: დასავლეთ სანაპიროზე, ღაზაში, ორდანიაში, სირიასა და ლიბანში, სავალიურ ბანაკებში ცხოვრობს. პალესტინას სურს, რომ ისრაელმა გაერო-ს 194 რეზოლუცია შეასრულოს, რომლის თანახმად, ლტოლულებს უფლება აქვთ, თავიანთ მშობლიურ ქალაქებსა და სოფლებში დაბრუნდნენ. რეზოლუცია, აგრეთვე, კომპენსაციასაც ითვალისწინებს იმათთვის, ვისაც უკან დაბრუნება არ სურს.

ისრაელი აცხადებს, რომ ის ამდენი ლტოლელის საკუთარ ტერიტორიაზე შემოშვებას ვერ დაუშვებს, რადგან ეს ებრაული სახელმწიფოსათვის “დემოგრაფიული სიუპერმეიორიტატი” გახდება, სადაც ამჟამად 5.4 მილიონი ებრაელი და ერთი მილიონი არაბი ცხოვრობს.

თურქეთი: მთავრობასა და სამხედროებს შორის დაპირისპირება მწვავედება

მოთა უტიაშვილი

აშშ თავდაცვის მინისტრის მოადგილის, კოლფოვიკის მიერ თურქი გენერლების კრიტიკას ანკარაში დიდი აჟიოტაჟი მოჰყვა.

კოლფოვიცმა განაცხადა: თურქეთმა ბოღიში უნდა მოიხადოს იმის გამო, რომ კოალიციას მხარი არ დაუჭირა, და იმაზე იფიქროს, როგორ გამოისყიდოს დამაშაული. განსაკუთრებით მკაცრად კოლფოვიცმა თავისი თურქი კოლეგები გააკრიტიკა, რომლებმაც ამერიკელების თხოვნის მხარდასაჭერად ბევრი არაფერი გააკეთეს.

კოლფოვიცი, საერთოდ, ცნობილია მკვეთრი განცხადებებით. თუმცა, ამ შემთხვევაში მისი პოზიცია აშშ ხელისუფლების სხვა წარმომადგენლებმაც გაიზიარეს. სახელმწიფო მდივნის მოადგილემ, მარკ გროსმანმა განაცხადა, რომ ანკარა და ვაშინგტონი ვერ მოექცევიან ისე, თითქოს არაფერი მომხდარიყოს.

ექსპერტების აზრით, ანკარასა და ვაშინგტონს შორის მომხდარი განხეთქილება პირდაპირ კავშირშია თურქეთის მიგნით მიმდინარე პოლიტიკურ ბრძოლასთან.

საპარლამენტო არჩევნებში ისლამისტური ფესვების მქონე “სამართლიანობისა და განვითარების პარტიის” გამარჯვებამ სამხედროების უკმაყოფილება გამოიწვია. “ფაშების” (თურქი გენერლების პოპულარული მეტსახელი) ეჭვები ვერ გაფანტა გამარჯვებული პარტიის ლიდერების მიერ არაერთხელ გაკეთებულმა განცხადებამ იმის თაობაზე, რომ მათი მთავარი მიზანი ევროკავშირში გაწევრიანება და არა ისლამისტური სახელმწიფოს შექმნა.

ათა თურქის დროიდან მოყოლებული, “ფაშები” თურქეთში საერო წესწყობილების გარანტად ითვლებიან. 1997 წელს, როდესაც გენერლებმა ჩათვალეს, რომ ერბაქანის მთავრობა მეტისმეტად იბრუნებოდა ისლამიზმისკენ, მათ სახელმწიფო გადატრიალება მოაწყვეს და მთავრობა დაამხეს. სხვა ქვეყნის სახმედროებისაგან განსხვავებით, გადატრიალების შემდეგ, თურქი ჯარისკაცები ყაზარებში დაბრუნდნენ და ახალი მთავრობის ფორმირება ისევ სამოქალაქოებს მიანდეს.

ამჯერად, მმართველ პარტიასა და სამხედროებს შორის უკმაყოფილების პირველი აშკარა ნიშნები აპრილის ბოლოს გამოჩნდა და ამის მიზეზი პარლამენტის სპიკერის ცილის მორთულობა გახდა.

23 აპრილს თურქეთში პარლამენტის დაარსების დღე აღინიშნება. ტრადიციულად, ამ დღეს, პარლამენტის სპიკერის სახელით, საზეიმო მიღება ეწყობა, რომელსაც ქვეყნის მთელი პოლიტიკური ელიტა ესწრება. მოლოდინედა, პრეზიდენტმა და გენერლებმა განაცხადეს, რომ ისინი მიღებას არ დაესწრებოდნენ. ამის მიზეზი გავრცელებული ცნობა გახდა, რომლის თანახმად სპიკერ არჩინის ცილი მიღებაზე ჩადრთი მისვლას აპირებდა. მხოლოდ უკანასკნელ წუთს გახდა ცნობილი, რომ ქ-ნი არჩინი მიღებაზე საერთოდ არ მივიდოდა.

საჯარო ღონისძიებებზე ჩადრთი სიარულს თურქეთში ძალიან მკაცრად უყურებენ. ამის გამო რამდენიმე დეპუტატ ქალს პარლამენტიც კი დაატყვებინეს. მთავრობასა და სამხედროებს შორის უთანხმოების გამწვავებას ხელი შეუწყო ერდოგანის პარტიის მცდელობებმა, წამყვან პოსტებზე პარტიასთან დაახლოებული ხალხი დაეინშნა. სამხედროები მეამფთოა, აგრეთვე, საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ გავრცელებულია ცირკულარმა, რომელიც თურქეთის საელჩოებს მოუწოდებს, ახლო ურთიერთობები დაამყაროს კონსერვატიულ ისლამისტურ დაჯგუფება “მლი გარუსიანი”, რომელიც თურქულ დასაბრძოლში დიდი პოპულარობით სარგებლობს.

ექსპერტები მიშობენ, რომ “სამართლიანობისა და განვითარების პარტიის” ისლამისტური წარსული, შეიძლება, ქვეყნის საგარეო პოლიტიკაზეც აისახოს. პარტიის ლიდერების ხშირი კონტაქტები ირანსა და სირიასთან, მიმოშილველებს ეჭვის საფუძველს აძლევს.

შიდა დაპირისპირებამ ქვეყნის საერთაშორისო პოზიციებც შესაძწევად გაართულა. თუკი პარლამენტმა ამერიკის განაწყენება მოახერხა, სამხედროებმა ევროკავშირთან ურთიერთობა დაძაბეს.

პირველ შემთხვევაში უთანხმოების მიზეზი საყოველთაოდ ცნობილია. პარლამენტმა (რომელშიც ადგილების 2/3 სამართლიანობისა და განვითარების პარტიას ეკუთვნის) ამერიკის თხოვნას თურქეთში ამერიკული ჯარების განთავსების შესახებ უარით უპასუხა. ომის მასობრივი არაპოპულარობის ფონზე (სოციალოგიური გამოკითხვების თანახმად, მოსახლეობის 90 პროცენტი ომის წინააღმდეგი იყო), პარტიამ ამერიკელების მხარდაჭერა ვერ გაბედა. სამხედროებმა კი, რატომღაც, გადაწყვიტეს, რომ ამ საქმეში არ ჩარეულიყვნენ.

რაც შეეხება ევროკავშირთან ურთიერთობების დაძაბვას, ეს კვირობის სამშვიდობო გეგმის ჩიხში შესვლამ გამოიწვია. ექსპერტების თქმით, თითქმის შეუანხმებული გეგმის ბოლომდე მიყვანა სამხედროებმა არ მოინდომეს.

ექსპერტები ვარაუდობენ, რომ სამხედროებისა და მთავრობის დაპირისპირება, შეიძლება, კიდევ უფრო განწყავდეს. “სამართლიანობისა და განვითარების პარტიის” მთავარი წინასაარჩევნო დაპირება ევროკავშირში გაწევრიანებისათვის აუცილებელი რეფორმების გატარება გახლავთ, რაც, პირველ რიგში, პოლიტიკაში მსხედროების როლის შეზღუდვას, რელიგიური აღმსარებლობის თავისუფლებას და ეთნიკური უმცირესობებისათვის, მათ შორის - ქურთებისათვის, თანაბარი უფლებების მინიჭებას გულისხმობს.

“გადაწყვეტი ბრძოლის” წინ ძალთა განლაგებას სამხედროების სასარგებლოდ მიიჩნევენ. მართალია, პარლამენტში ყოფილმა ისლამისტმა ლამის საკონსტიტუციო უმრავლესობის გავანა მძღოლა, მაგრამ სოციალოგიური გამოკითხვები ცხადყოფს, რომ ქვეყნის სტაბილურობისა და დემოკრატიის უმთავრეს გარანტად მოსახლეობის დიდი უმრავლესობა სწორედ სამხედროებს მიიჩნევს.

ქვეყნის მძიმე ეკონომიკური მდგომარება და საგარეო პოლიტიკური წარუმატებლობებიც ამ ბრძოლაში სამხედროების ნისქიელზე ასხამს წყალს.

"საოჯახო ტოტო"-ს 10 მაისის №7 გათამაშების ცხრილი

[illegible]

აკორდირება

როდესაც დაერწმუნდებით, რომ ჩვენმა აღსაზრდელმა კარგად აითვისა ბრძანებები - „აპორტ“ და „დააგდე“, შეგ-ვიძლია ძალღს ცხვირთან შორიახლოს დაეწყვიტოთ რაიმე ისეთი საგანი, რაც უყვარს და სიამოვნებით ჰკიდებს პირს. დაე თავიდან ეს დაცილება რამდენიმე სანტიმეტრი იყოს, მერე და მერე კი, თან-დათან უფრო უნდა დავაშოროთ. ძალღ-მა ეს მანძილი სწრაფად თუ არ გაირბინა, იძულებული ვიქნებით, ძალით წავა-თროთ იმ ადგილამდე.

კარგი იქნება, მოსატან საგანს მკერ-დის სიმაღლეზე თუ დავიჭერთ, ძალღი უკანა ფეხებზე დადგება, წინა თათებს მწვრთნელს მიაბჯენს გულზე და ეს კი-დევე უფრო მიმზიდველს გახდის მისთვის სათრეველას. შემდეგ საგანი სულ უფრო და უფრო დაგნითი ძირს, ბოლოს იატაკ-ზე დავდოთ და ფეხი გავკრათ-გამოკ-რათ, ავათამაშოთ. ამის შემდეგ ძალღი გადგდებულ სათრეველასაც დაუზარებლად სტაცებს პირს, მით უმე-ტეს, თუ თანდათან უფრო მიმზიდველს გაკვდით - წავაცხებთ სისხლს, წა-ვუსვამთ ქონს და ა.შ.

ძალღი საბელოთ უნდა გვყავდეს, მასთან ერთად მივირბინოთ სათრე-ველასთან, ხოლო მას შემდეგ, როდესაც სათრეველას თავად აიღებს ან პირში ჩაჟუღებით, რამდენიმე ნაბიჯი გავიართო, 3-ჯერ „დაჯექი“ ვუთხ-რათ, ხოლო რამდენიმე წამის შემდეგ დააგდო. - ვუბრძანით და დაგდე-ბული საგანი გამოვართვათ.

განსაკუთრებულად ხაზს ვუსვამ, რომ წვრთნის ამ ეტაპზე ძალღს ჯერ კიდევ არ მოეთხოვება გადაგდებული საგნის მოტანა, მან მხოლოდ უნდა აიღოს იგი, დაჯდეს და შემდეგ პატრონს მისცეს.

თუ ნაცვლად ამისა, მწვრთნელი იძულებითი მეთოდების გამოყენე-ბით მოითხოვს, რომ ძალღმა მოუტანოს ის საგანი, რომელსაც პირაფენე-ბით კი იღებს, მაგრამ პირში უჭირავს და არ მოაქვს - იგი წარმატებას სა-ერთოდ ვერ მიაღწევს.

იმ შემთხვევაში, თუ ძალღი პირს არ კიდებს საგანს, რომელიც მისთვის უცნობია, შეიძლება დაგვჭირდეს მცირეოდენი იძულების გამოყენება, მაგრამ პირდაპირ თუ მივმართავთ უხემ ძალდატანებას - ძალღი შეიძუ-ლებს სათრეველას. მინახავს მონადირე ძალღები, რომლებსაც ბრძანება-ზე - „აპორტ!“ - სამიწელი ზაფრა იპყრობდათ - კანკალებდნენ, კუდს პრეხდნენ, კუთხეში იკუჭებოდნენ, მოკლედ, ისე იყვნენ დათრგუნულები, მწვრთნელისკენ საბეზნადაც კი იხედვდნენ.

საჭირო გახდა მრავალი კვირის მეფვით შრომა, გემრიელი სასუსნავე-ბი და ალერსი, რათა ძალღს მწვრთნელის მიმართ ისევ აღდგენილა დნო-ბა, მაშინ, როდესაც პირში მისთვის ასე საძულველი სათრეველა ეჭირა, ხელის გადასმისა და მოფერების უფლება მიეცა.

მემაჟვები მართლები არიან, როდესაც ამბობენ, ძალღს სწრაფ, უყოყ-მანო აპორტირებას ისე ვერ მივანეჭით, თუ იძულებით ხერხსაც არ გამო-ვიყენებთო. მაგრამ ყოვლად დაუმეგბელია, წვრთნა ძალდატანებით და-ინიხეთი. ვიმეორებ, ძალღმა ჯერ გარკვევით უნდა აითვისოს ბრძანებები - „აპორტ“ და „დააგდე“, წინააღმდეგ შემთხვევაში, დამეებული იქნება უხეში შეცდომა.

ძალღი, რომელსაც მოტანა მეცადინეობის დანყებიდანვე იძულებითი წესით შეასწავლეს, ნაკლებად მოიტანს პატრონის ზემოქმედების ზონი-დან შორს წასულ კურდღელს ან მელისა. აპორტირება ძალღისთვის სახა-ლიოს როცაა, ძალღი, რომელიც ნადირობის ყოინთ არის სავსე, რომელ-საც უყვარს პატრონი და უყვარს აპორტირება - ნებისმიერი მანძილდან სიხარულით მოგვიბრუნებინებს წანადირევს.

მამ, როდის და როგორ გამოვიყენოთ იძულების ხერხი? იძულება უნ-და გამოიყენებოთ იმ შემთხვევაში, როდესაც ძალღი საგანს პირს არ კი-დებს, ანდა მუა გზაში აგდებს სათრეველას.

იმისათვის, რათა ძალღმა მოიტანოს სათრეველა, საბელოთ უნდა დავის-ვათ გვერდზე, მარცხენა ხელი მოკიდოთ ზედა ყბაში, მერე პირი ისე მოიუ-კუმოთ, რომ იგრძნოს ოდნავი ტკივილი, პარფორსის ოდნავი მოქანჭით გა-ვუღოთ ყბა, ჩავუღოთ სათრეველა, ავუნით დრუში და ხელით ქვედა ყბას დავაჭიროთ, თან შევაქათ და მოვეფვროთ. ვარჯიში უნდა გავიმეოროთ მა-ნამდე, ვიდრე ძალღი ბრძანებას თვითონვე არ შეასრულებს შეუფერხებლად.

ძალღი ძალე მიხვდება, როგორ აიცილოს ტკივილი, საგანს უკვე ნებით გამოართმევს ხელიდან პატრონს, ხოლო შემდეგ მიინდანაც აიღებს. უმე-ტეს შემთხვევაში მწვრთნელი ვერ აღწებს წარმატებას, თუ გამოცდილება აკლია, არ ჰყოფნის მოთმინება, ღალატებს წერვები და თავშეკავება და გემრიელი სასუსნავის ნაცვლად, მთარაბს ჰკიდებს ხელს. ხოლო ვისაც მოთმინებაც აქვს და თავშეკავებაც, მას ძალღიც უნდა უყვარდეს, თუ უნ-და, წარმატებას მიაღწიოს. სწორად ოთხფეხა მონაფეებს მეტყვნებზედა ნა-ადრევი, გადაჭარბებული მოძიროვნებით ავუჭებენ: ხანგრძლივი ვარჯი-შის შემდეგ ძალღმა ეს-ესაა დაინყო საგნის ხელიდან გამორთმევა, რაზეც ადრე უარს ამბობდა, მწვრთნელი კი უკვე გადაგდებული სათრეველას მოტანას ან იმასაც კი სთხოვს, დაჯდეს და მიანდოს კიდევაც. საქმის გა-ფუჭებაც სწორედ აქედან იწყება. მე კი ასეთი ვაი-მწვრთნელებისგან წახ-ადენილი ძალღების წვრთნას იმით ვინყებდი, რომ სასიეროდ გამყავდა, ვაქებდი და ვეფერებოდი - მათ ნდობას ვიმსახურებდი. ნდობის მოპოე-ბის შემდეგ მომიბეზულებს დაგვავამდი საქმიანი ჯამის წინ და დიდხანს ვათმენინებდი. მერე კი თავის ულუფა ხორცს ნაჭერ-ნაჭერ ვაძლევდი ხე-ლით, თან ვუმეორებდი - „აპორტ“, „აპორტ“. სხვათა შორის, ერთ ნაჭერ ხორციდან ერთად ხელის მტევანსაც ჩავუღებდი ხოლმე პირში, ხორციდან თანდათან ძალზე გადავბოროდი და თავიდან იმით ვკამყოფილდებოდი, ბრძანებაზე - „აპორტ“ - ძალღი ძვალს რომ აიღებდა და ძვლიდან დაჯე-დებოდა. შემდეგში, როცა ძალღი ძვალს თვითონ, ან მცირეოდენი ძალდა-ტანების შემდეგ მომცემდა, შევაქებდი და მოვეფერებოდი. მცირეოდენი იძულების შემდეგ, რაც უფრო მეტს მევაქებთ და მოვეფერებით ძალღს, მით უფრო სწრაფად შეიმუშავებს ამ ჩვევას. ჩემი მუშაობით კი კმაყოფი-ლი მხოლოდ მაშინ ვრჩებოდი, როდესაც ძალღის საქციელის მიხედვით - თუ როგორ აქიციენბდა კუდს, როგორ ხტოდა გახარებული, - ვრწმუნდე-ბოდი, რომ აპორტირება მისთვის სასიხარულო მოვალეობად იქცა.

წიგნიდან „ძალღების წვრთნა და გეშა“

იყიდება ირლანდიური სეტერი, ხვადი, 3 წლის. საველე დიპლომებით, მე-სანიშნავი საგვარეულოთი. მოპობლები - მოსკოვის ჩემპიონები. ფასი 300 \$.

8(99) 19 10 53

იყიდება კურცჰარის ლეკვები კარგი საგვარეულოთი. მშობლები - სა-ველე დიპლომებით. 61 09 54

იყიდება დრათჰარის ლეკვები. მხოლოდ ხვადები. კარგი საგვარეუ-ლოთი. 69 53 14, 8(99) 53 26 81 გიორგი

დაკარგა ორი ესტონური მღვდარი, მშობლები, ჭუ და ხვადი, ლისის ტბის მიდამო-ებში. ჩაღისფერი ტყასა, საირმის ქუჩასთან ახლოს. მპოვნელი დასაჩუქრ-დება. 23 42 04

პერდე - თოფახის მიფა

თაიიარაჲ ლომინაძე

ინგლისი XVIII საუკუნის ბოლომ-დე სანადირო იარაღის მწარმოებელ ქვეყანათა შორის არ მოიხსენება. ამ დროს ევროპაში „ჰქუხდნენ“ საფ-რანგეთი, ესპანეთი, გერმანია, იტა-ლია. ინგლისში თოფებს ამ ქვეყნები-დან, კერძოდ საფრანგეთიდან და ეს-პანეთიდან შემოტანილი დეტალები-საგან აწყობდნენ.

შემდეგ თანდათან ჩნდება საკუ-თარი წარმოება. ასპარეზზე გამოდი-ან ცალკეული ოსტატები, რომლებიც ცდილობენ შემოტანილი სისტემების გაუმჯობესებას. ქმნიან ახალს, ორი-გინაღურს. XVIII საუკუნის ბოლოს კი ინგლისში დამოუკიდებლად მუშაო-ბენ უკვე სახელმძივჭელი ოსტატე-ბი: **მორტიმერი, გრიფინი, ნოკი, ლუუ, ფორსაიტი** და მრავალი სხვა. მათ შორის გამოჩენული ადგილი უჭირავს **ჯოზეფ მენტონს**, რომელ-საც ინგლისური სანადირო იარაღის წარმოების სკოლის ფუძემდებლად მიიჩნევენ, მართლაც, მენტონმა იმ-თავითვე განსაზღვრა სანადირო თო-ფის განვითარების მაგისტრალური ხაზი. ორიოდ სიტყვით შევვხობთ ამ არაჩვეულებრივ პიროვნებას, რად-გან მისი სახელის სხენების გარეშე შეუძლებელია ინგლისურ თოფზე სე-რითხული საუბარი. იგი უდიდესი ნი-ჭით, ნერვითა და შრომისმოყვარე-ობით დაჯილდოებული კაცი იყო, გა-მუდმებით რალკას იგონებდა ან აუმჯობესებდა უკვე გამოგონილს. 1789 წელს (მანამდე თავის უფროს ძმას - ჯონის ეგვა შევირდად) ლონ-დონში საკუთარი საქმე წამოიხყო. მენტონის სახელსონდან გამოსული თოფები იმთავითვე იქცევდნენ ყუ-რადებას ახლებური არქიტექტონი-კით, ელევანტური ფორმებით, დახ-ვეწილი პროპორციებით, ბალანსით, საიმედოობით და რაც მთავარია, ნასროლის მიზანში შეუდარებელი მიტანით. სწორედ მენტონისეული იარაღის ამ თვისებებმა განსაზღე-რეს და დაამკვიდრეს ცნობილი ინე-ლისური სტილი.

მენტონი არა მარტო უდიდესი გამოგონებელი და ბრწყინვალე ოს-ტატია, არამედ ახალგაზრდა მეიარა-ღეთა აღმზრდელი და მასწავლებე-ლიც გახდებდა. ნათევამის ნათესა-ყოფად საქმისათა სამი დიდი ვე-რის დასახელება: **ჯეიმს პერდე-ურსი, ტომას ბოსი და ჩარლზ ლან-კასტერი**.

პერდეს შორეული წინაპარი შოტლანდიიდან ლონდონში გადმო-სახლებულა, მისი შვილი, ჯეიმსი მე-იარაღე გახდებდა. ხოლო ამ უკანას-კნელის შვილი, ისიც ჯეიმში, არის სწორედ მენტონის მონაფე და შე-რდეგში სახელგანთქმული პერდე-უფროსი.

1803 წელს მან მენტონთან მე-კონდენდე დაიხყო მუშაობა. მიუხე-დავად „ვინორ სპეციალიზაციისა“, საფუძვლიანად შეისწავლა სანადი-რო თოფის წარმოების მთელი პრო-ცესი და 1814 წელს უკვე საკუთარი წარმოება გახსნა ლონდონში, თუმცა იქამდე მეორე დიდ მეიარაღესთან, აბატ ფორსაიტთანაც იმუშავა მცო-რე ხნით.

1814 წლიდან იწყება პერდეს და-მოუკიდებელი ფირმის ისტორია. მან მალევე მოიპოვა აღიარება და უკვე 20-იან წლებში, ლანკასტერის მიერ გახსნილ მაღაზიაში, საქმიად ფიე-რად ყიდდა თავის თოფებს. 1843 წელს მან საქმეში შეიყვანა თავისი შვილი ჯეიმს-პერდე-ურსოსი, რომელიც 1863 წელს, მამის სიკვდილის შემდეგ, სათავეში ჩაუღდა ფირმას, ხოლო 1877 წელს ვაჟიმძილები - ჯე-იმსი და ათოლიც ჩააბა საქმეში. ამ დროიდან მოყოლებული, დღემდე ფირმას „ჯეიმს პერდე და შვილები“ ეწოდება.

პერდე-უმცროსის ხელში ფირმა თანდათან იკრებს ძალას და იხვეჭს სახელს. ამას ეხელს უწყობს მენტონი-სეული ტრადიციების ერთგულება, საქმის სიყვარული, ახლის ძიების ნი-ჭი და ინგლისელთათვის დებახასია-თებელი შრომისმოყვარეობა და უა-სუხისმგებლობის გრძნობა. აქვე უნ-და იქცვას, რომ წარმატების ერთე-ვარი პირობა საიარაღო ფირმებს შო-რის არსებობა მძაფრი კონკურენცია-აც იყო. ამ დროს ლონდონში მუშაობ-მაგი ინგლისური სანადირო იარაღის წარმოების კორიფეები: **ჯონ რიგბი, ვესტლი - რიარდსი, უილიამ გრი-ნერი, ტომას ბოსი, ჩარლზ ლანკას-ტერი**, 1835 წელს დაარსებული „ჰა-რის პოლანდი“, რომელმაც ძალზე მოკლე დროში მოიპოვა აღიარება და მრავალი სხვა. ასეთ გარემოცვაში თავის გამოჩენა ჭეშმარიტად ნიჭიერ მეიარაღეს თუ შექმლ.

დაარსების დღიდან 90-იანი წლე-ბის ბოლომდე პერდეს უფერადლე-ბოდ არ დაუტოვებია არც ერთი მნიშვნელოვანი სიახლე. გამოკონე-ბათა უმრავლესობის ავტორი ხომ თავადვე იყო.

ერთ-ერთი ასეთი გამოკონება, რომელმაც ძირფესვიანად შეცვალა ყველა სახის ორღულიანი გადასახს-ნელი თოფის კონსტრუქცია, არის ე.წ. **„პერდეს ჩარჩო-ჩამქეტი“**. ჩარ-ჩო ლულებს კალაპოტთან შემაგრ-თებული და ჩამკეტი მექანიზმი. კონსტრუქციისა და საიმედოობის თვალსაზრისით იგი იმდენად სრულ-ყოფილი სისტემაა, რომ ყოველგვა-რი მოდიფიკაციის გარეშე დღემდე ყველა სახის პირბოძსტალურ და ზოგიერთ ვერტიკალურღულებიან თოფებზეც კეთდებ.

მეორე, არანაკლებ მნიშვნელო-ვანი გამოგონებაა კალაპოტის გვერ-დით დავებზე აწყობილი **სასხლეტ-დამცემი** მექანიზმი. არსებობს ასე-თი მექანიზმის რამდენიმე ნაირსახე-ობა, მაგრამ მათ შორის ყველაზე

სრულყოფილად ორი, ჰოლანდისა და პერდესის თივლება. 1880 წელს პერ-დეს ფირმის მოსამსახურემ, ფრედე-რიკ ბიზლიმ, შექმნა სასხლეტ-დამ-ცემის ახალი ტიპი. პერდემ სწორად შეაფასა სიახლე და დაუყოვნებლივ შეიძინა იგი. ხოლო ერთი წლის შემ-დეგ დაიწყო ამ მექანიზმიანი თოფე-ბის გამოშვება. აღნიშნულს ყველა დანარჩენისაგან ერთი თავისებურე-ბა განასხვავებს: ცნობილია, რომ თოფის ფეხზე შეყენება, ანუ ჩახმა-ხისა და ზამბარების დაჭიმვა ლულე-ბის გადახსნის დროს ხდება. პერდეს სასხლეტ-დამცემში ეს პროცესი ორად აირის გაყოფილი. თოფის გა-დახსნისას ფეხზე დგება მხოლოდ ჩახმახები, ხოლო მათი მოქმედებაში მომყვანი V-სებური ზამბარები (მშვილდები) კი თოფის ჩაკეტვისას იჭიმება. თოფის გაუსროლელად, ხელმეორედ გადახსნის შემთხვევაში ეს ზამბარები ისევ ეშვებიან. ამგვარ გაყოფას დიდი მნიშვნელობა აქვს მექანიზმის გამძლეობისათვის. ასზე მეტი წლის თოფებიც კი, რომელთა ლულები გაუმჯობესლი ექსპლოატა-ციის გამო გამოსულია მწყობრიდან (150-200 ათასი გასროლის შემდეგ), სასხლეტ-დამცემს იდეალურ მდგო-მარეობაში ინარჩუნებენ. ამგვარმა მექანიზმმა ასე ხანგრძლივად და შე-უფერხებლად რომ იმუშაოს, ყველა დეტალი დიდი სიზუსტით უნდა იყოს გამოზომილი. მისი დამზადება და განყობა ურთულესი პროცესია და უშაღვეს ოსტატობას მოითხოვს. ამიტომ სხვა ფირმები მას მხოლოდ ერთეულ, ყველაზე პრესტიჟულ მო-დელეებზე იმეორებენ. სასხლეტ-სა-კეტის ერთ-ერთ დეტალზე დამაზა-დებელი ოსტატის ინიციალეებია ამოტვიფრული. რემონტის საჭირო-ების შემთხვევაში მექანიზმი კვლავ ამ ოსტატს უნდა დაუბრუნდეს. მაგ-რამ ჯერ არ ყოფილა შემთხვევა, რომ პერდეს სასხლეტ-დამცემი მისი და-მაზნადებელი ოსტატის სიცოცხლე-შივე გამაძარცოვოს შესაკეთებელი. შემკვეთის სურველი თუა, მექანიზმს კოროზიისაგან დასაცავად ოქროს თხელი ფენითაც ფარავს ხოლმე.

პერდეს თოფის ლულები, ისევე როგორც ყველა ძვირადღირებული ინგლისური თოფისა, 1865 წლიდან მოყოლებული, მხოლოდ ჯოზეფ ვიტკორლის, იმ დროისათვის საუკე-თესი სასლეტ ფოლადისგან მზად-დებოდა. მოეხსენებათ, ლულა თო-ფის უმთავრესი დეტალია, მის დამ-ზადებას მხოლოდ მაღალი კლასის სპეციალისტებს ანდობდნენ. საქვე-როდ ცნობილი ინგლისელი მეთოფეე-ბის ჩარლზ ლანკასტერისა და უილი-ამ ველინგტონ გირინგის „ვინორ სპეციალიზმა“ მღულეობა იყო. მათ ნახელაზედ ლივდენებს ყვებიან. მაგ-რამ იყო კიდევ ერთი გამოჩენული ოსტატე, **ჯონ კოლბი**, რომელსაც სა-კუთარი საიარაღო ფირმა არასოდეს ჰქონია. იგი მუდამ სხვათა დაკვე-თებს ასრულებდა. მიუხედავად ამი-სა, იარაღთცოდნეები კოლბს გამო-ჩენილი კორიფეების გვერდით მოიხ-სენიებენ. კოლბი პერდესთვისაც ამ-ზადებდა ლულებს და ისინი ხელოე-ნების ნიმუშებადა მიჩნეული.

საინტერესოა ლულის დამზადე-ბის პროცესი. მეღელეე ოსტატს წი-ნასწარ გაბურღული სასლეტ მილი გადაეცემა და იგი უშრიმთიულებს ინსტრუმენტებით იწყებს ყალიბი-სათვის საჭირო პარამეტრებამდე დაცვანას. ეს ძალზე შრომატევადი სამუშაოა და მის გასრულებას რამ-დენიმე კვირა სჭირდება. ოსტატე ლულებს სისწრაფსა და სიზუსტეს მხოლოდ თვალთა და საცდელი სრო-ლებით ამოწმებს. ამის შემდეგ ხდება მათი მენყილება. საჭირო სიზუსტის მისაღწევად ლულებს ზოგჯერ რამ-დენჯრემე ღლიან და ხელახლა აწყ-ვილებენ. ლულის პროფილი ეტა-ლოზიან შედარებით 0,0254 მმ სი-ზუსტით მზადდება.

პერდეს თოფს წასროლი საფან-ტის ფენომენალური მიტანა აქვს, მი-ტანის სიძირე, გაჭრის ძალა და სა-ფანტის გაშლის სითანაბრე - ყველა ამ მახასიათებელი მეჭობნი არ მოე-ძებნება.

მასოვს, ერთხელ, დილის ნადი-რობის შემდეგ ყველამ ერთად მოვი-ყარეთ თავი და როგორც მონადირე-თა წრეშია მიღებული, ჩვენ-ჩვენი თოფების ქება დავიწვეთ. ერთი ტარ-მაგი მონადირეც გვევია, რომელსაც სწორედ ძველი, საქმიად პუნდაკარ-გული პერდე ჰქონდა. იგი რუმად იჯე-და და სჯა-პაასში არ ერეოდა. როცა მასაც ვთხოვეთ, ეთქვა თავის თოფ-ზე რამე, უსიტყვო ღიმილით აიღო დაცული ღვინის ბოთლი, ერთ ბრტყელ ქვაზე დადო და 35 მეტრი-დან შეიღო ნომერი საფანტეც ესროლა. როდესაც ქვასთან მივედი, ზედ დაყ-როლი შუშის ფეკილი დავინახე. ბოთ-ლისაგან მხოლოდ წამტყორესლი ყე-ლიდა დარჩენილიყო.

პერდეს კონდახი, ყველა პრესტიჟ-ული ფირმის მსგავსად, საგანგე-ბოდ მერჩურული კაკლის მასალისაგან კეთდებ, რომელიც აუცილებლად სამხრეთ საფრანგეთიდან ან თურქე-თიდან შემოაქეთ. ქე ქვიან ნიდავზე უნდა იზრდებოდეს და მისი ასაკი არანაკლებ 50 წელი უნდა იყოს. სა-კონდახებ მხოლოდ ღირდად 2-2,5 მეტრის სიმაღლეზე გადახერხილი წაწილი იმზარება. მას, განსაკუთრე-ბული რეჟიმის დაცვით, 20-25 წლის განმავლობაში ინახავენ და მხოლოდ შემდეგ აზზადებენ კონდახს. დამკვე-თის მოთხოვნით ნებისმიერი ფირ-მის კონდახის დამზადებაა შესაძლე-ბელი, მაგრამ კლასიკური, ტრადი-ციული ინგლისური კონდახი თოფს განსაკუთრებულ ელეგანტრობასა და პესს ანიჭებს. ლულები ისვრიან და კონდახი ახვედრებს. ამ მენტე-რის ნისდარდებით გამონათვამის უტყუარობა თითქმის ორასწლიანი

პრაქტიკით დასტურდება. პერდეც ყველა კონდახს დამკვეთის ანატო-მიური ინდივიდუალობის გათვალის-წინებით ამზადებს და მხოლოდ პრაქტიკული შემონმების შემდეგ ამავრებს თოფზე.

დედოფალ ვიქტორიას ეპოქამ, რომელსაც ინგლისური თოფის ჩა-მოყალიბებისა და განვითარების ძი-რითადი პერიოდი ემთხვევა, ხელოე-ნების ცალკეული დარგების აღმვე-რობაც გამოიწვია. შექმნა დეკორა-ტიულ-გაფორმებითი ხელოვნების ახალი სხე, რომელსაც ვიქტორია-ნული სტილი ეწოდება. სანადირო თოფის დეკორატიული გაფორმებაც სწორედ აქედან იღებს სათავეს. პერ-დემ თავიდანვე უარი თქვა ერთი შე-ხედვით თვალმისაცემი, მეყიროა ეფექტებზე, რაც ასე დამახასიათე-ბელია იმდროინდელი ევროპელი იარაღი დეკორისათვის და შექმნა ლითონზე გრავირების განსაკუთრე-ბული სტილი, რაც დღეს **პერდეს სტილი** სახელითაც ცნობილი. იგი ერთი შეხედვით იცნობა და მეუძლე-ბელია, სხვა რომელიმე სტილის დე-კორში აგერიოთ. პერდეს გრავირება წარმოადგენს წვრილი არაბესკების ფონზე გამოსახულ ვარდების თაი-გულებს. დახვეწილ კომპოზიციურ წყობას, სიზატყვის, დეტალების წაპრონოულ შეხამებას გრავირის მალაღმსახტრული გემოვნება და ფილოგრამული ოსტატობა აგვირე-ვინებს. მთელი დეკორი ორგანულად ერწყმის თოფის საერთო სტილს და არც ერთი მტრითი არ არღვევს მთლიანობის აღქმას.

ახალმა დრომ ახალი შეხედულე-ბები მოიტანა. შეიცვალა გემოვნე-ბაც. ოსტატე იძულებული ხდება დამკვეთის სურვილს გაუწიოს ანაგ-რამი. თოფის დეკორატიულ გაფორ-მებაში ფართოდ მოიკიდა ფეხი გრა-ვირების იტალიურმა სტილმა „ბუ-ფონლინო“. პერდეს, ბუნებრივია, ცდი-ლობს არ ჩამორჩეს დროს, მის „პა-ლიტრაზე“ გაჩნდა ახალი „ფერი“ - იტალიური გრავირების აღნიშნული სტილი.

1866 წელს პერდე-უმცროსმა შექმნა სანადირო ხრახნილულობანი თოფის ახალი ტიპი - ორღულიანი ჰამხანა, ანუ შტაცურლი და მას ინგ-ლისის რკინიგზაზე ახლახან გამო-სული მძლავრი ლომოკოტივისი მსგავსად **ექსპრესი** უწოდა. ამით მან სანადირო იარაღის წარმოებაში ახალ ეპოქას დაუდო სათავე. ეს თო-ერ ევროპისა და აფრიკის მსხვილ ნა-დირზე სროლისათვის იყო განკუთვ-ნილი. პირველი ექსპრესი გარეწახმა-ხიანი გახლდათ და ბოლიანი დენითი ისროდა. შემდეგ, უბოლო დენიის დეტალებასთან ერთად, ამ თოფებს ნიტრო-ექსპრესები ეწოდებთ. ამას-თან, ფირმა მაუზერ-98 სისტემის, სხვადასხვა ყალიბის სანადირო კა-რაბინებსაც ამზადებს.

XX საუკუნის 10-იან წლებში ინე-ლისში დაიწყეს ვერტიკალურ ლუ-ლებიანი თოფების (ბოკფლინტის) დამზადება. პროექტზე მრავალი ფირმა მუშაობდა, მაგრამ პერდე-თილიდა, რომ ჯერ ვერავინ შექმნა ისეთი სისტემა, რომელიც მის სტილს მისადაგებოდა. ამ საქმეზე ყველაზე დიდ წარმატებას **თომას ბოსისა და ჯეიმს უულდარდის** ფირ-მაშია მიაღწიეს. პერდეს მიზეზთა გამო არ შეეძლო მათი პატენტით სარგებლობა. პირველი ბოკფლინტი პერდემ 1923 წელს **დევიდსონ გრი-ნის** პროექტით დაამზადა, მაგრამ იგი ძალზე მძიმე (3,75 კგ) და მოუხე-მაკი გამოვიდა. 1939 წელს ფირმაშ შეწყვიტა მისი გამოშვება. ამ დროი-სათვის მხოლოდ 27 ეგზემპლარი იყო დამზადებული.

1949 წელს პერდემ ვუდვარის წარმოება შეიძინა და მისი ბოკფ-ლინტიები ჩაუშვა წარმოებაში. ამ თოფს ფირმა დღესაც ამზადებს. პერდეს შედეგრებს შორის უნდა დამაზადებულ.

1949 წელს პერდემ ვუდვარის წარმოება შეიძინა და მისი ბოკფ-ლინტიები ჩაუშვა წარმოებაში. ამ თოფს ფირმა დღესაც ამზადებს. პერდეს შედეგრებს შორის უნდა დამაზადებულ.

აღნიშნოს **ტყუპი**, ანუ თანმიმდევ-რული ნომრებით აღნიშნული ორი თოფი. ასეთი იარაღი ყოველთვის განსაკუთრებული გულმოდგინებით კეთდებოდა. ეს ტრადიცია მორეულ წარსულში, ზუმბიანი თოფების ეპო-ქაში იღებს სათავეს. მას ხოზობზე და გნოლზე მორეკვით ნადირობისას ჩა-ყვარა საფუძველი. ზუმბიანი თოფის ხელმეორედ დატენვას გარკვეული დრო სჭირდებოდა, ამიტომ მონადი-რეს თან ახლდა მსახური, რომელიც სროლის შემდეგ ახალგატენილ მეო-რე თოფს აწვდიდა ხოლმე. ასეთი „ტყუპისცალები“ ერთმანეთისგან არაფრით განსხვავდებიან, სხვაგვა-რად მეუძლებელი იქნებოდა მიზანში ზუსტეს სროლა. ერთადერთი სხვაობა შესაძლოა ნონაში იყოს და ისიც 8-10 გრამს არ აღემატება.

1926 წელს პერდემ ინდოეთის ვი-ცე-მეფის, ლორდ რიჩინის დაკვე-თით ტყუპი თოფი დაამზადა. ნადი-რობისას ერთ-ერთი თოფს კონდახი დაუშვებდა. ფირმა მონოდების სი-მა

ბიძინა ბაყაშვილის სკატი

ქარის ბიჭები

შოუ-ბიზნესში იმიჯს ძლიან დიდი, ხანდახან გადამწყვეტი მნიშვნელობაც კი აქვს. შემსრულებლის არტისტული სახე ხშირად იმდენად მთაბეჭდავია, რომ მაყურებელს უყალიბდება მცდარი აზრი მის პროონულ თვისებებზე. „როლივსტოუნზის“ მიკ ჯეგერს უკვე 40 წელია ზულიანის სახელი აქვს მიკერებული, თუმცა ამ იარღიის უკან მალალი საზოგადოების წევრი და 60 წელს მიღწეული ეროდი-რებული ადამიანი დგას. ანდა თანამედროვე სოულის ამერიკული ჯგუფი **Backstreet Boys** და მათი უხვირო ქართული ვერსია „ქუჩის ბიჭები“ აილეთ, რომ-ლებსაც წამდვილ ქუჩასთან უფრო ნაკლები აქეთ საერთო, ვიდრე საქართველოს პარლამენტის ზოგიერთ წევრს.

ხელისუფლების და პარლამენტარების წყალობით, კლასიკური თეატრალური ტრადიციებით განთქმული საქართველო დღეს აბსურდის თეატრის მგომარეო-ბაშია. თბილისში თეატრალური ბუშია, რაც მაინცდამაინც იმას არ ნიშნავს, რომ ამ მხრივ ყველაფერი როგ ზეა - უბრალოდ, ბევრი თეატრი გვაქვს და სპექტაკლებს მწახველი არ აკლია. თუმცა, მეორეს მხრივ, არც პესიმიზმის საფუძველი გვაქვს. ადრე, როცა თბილისში, ფაქტობრივად, მხოლოდ ორი - „რუსთაველის“ და „მარ-ჯანიშვილის“ თეატრი მუშაობდა, სპექტაკლებზე დასწრების მაჩვენებელი ძალი-ან მალალი იყო. საოცარი ის არის, რომ დღეს თბილისში ორმოცამდე თეატრია და სპექტაკლები თითქმის ყველგან აწმლავებით მიმდინარეობს. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ქალაქის ცენტრიდან საკმაოდ დაშორებული „ახმეტელის“ თეატრი, რომლის სპექტაკლი „მეორედ მოსეა ანუ ეიზიტი“ (რეჟისორი დავით ანდლულა-ძე), ქვეყნის ყველაზე პრესტიჟულ, რუსთაველის პრემიაზეა წარდგენილი.

„ცენტრალური“ თეატრებიდან ლუმა თაბუკაშვილის მიესით „თოვლივით თე-თრი თოვლი“ (რეჟისორი ანდრო ენუქიძე) გასულ კვირაში პრემიერა ჰქონდა „მა-რჯანიშვილს“. ასევე თბილისური პრემიერები ჰქონდათ ფესტივალ „საჩუქარის“ ფარგლებში ჩამოსულ უცხოელ გასტროლიორებს: რუსეთიდან, იტალიიდან და საბერძნეთიდან. რაც შეეხებათ წვენს გასტროლიორებს (მხედველობაში მაქვს ციქურთმეულების კომპანიად ცნობილი, ვაშნგტონში დაფუძნებული „სინეთიკ თეატრი“), იქ ყველაფერი როგ ზეა: დასმა სამი, თითქმის „ოსკარის“ დონის, თეატ-რალური ჯოდლო მოიოფა. ამასთან დაკავშირებით მინდა მცირე, მაგრამ მაინც შენიშვნა გავაკეთო: ქართულ მასმედიაში პაატა ციქურთმიელის გვარი სულ სხვა-დასხვა ტრანსკრიფციით მოიხსენიება. ვთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ ეს გვარი გამოითქმება ისე, როგორც ეს მოიხსენიება გაზეთ „24 საათის“ დღევანდელ გამო-ცემაში.

გასულ კვირას კიდევ ერთი საინტერესო გამოყენა გაიმართა, რომლის მიზა-ნი იყო დემტკიცებნა, რომ საქრთველოში აღდგა საფოსტო ღია ბარათების გა-მოყენების კულტურა. არ ვიცი სხვა მწახველებზე რა შთაბეჭდილება მოახდინა ამ გამოყენამ, მაგრამ მე, ეპისტოლარული ხანოსადმი სენტიმენტალური დამოკი-დებულების მოუხედავად, საქართველოში გამოშვებული ღია ბარათების გაგ ზავ-ნა ადრესატებისადმი უპატივცემულობის გამოხატვად მიმაჩნია.

ამ კერაში იყო კიდევ ერთი აქცია, რომელმაც ჩამაფიქრა: ე.წ. „რეაქტიული კლუბი“ თინეჯერი, ანუ 13 წლის გახდა. ამასთან დაკავშირებით კლუბის წევრე-ბმა, ირაკლი ჩარკიანმა და კოტე ურბანიშვილმა, რომლებიც ყოველთვის ცდი-ლობდნენ, რომ არსებულ ბურჟუაზიულ ღირებულებებს დაპირისპირებოდნენ, 13 წლის იუზილუ დღევანდელი თბილისის ყველაზე აზგაფირებულ კლუბში - „აჭარა მიუზიკ-პოლში“ გადაიხადეს. ამასთან დაკავშირებით ჩვენი გაზეთი ულოცავს კლუბს იუზილეს და კოტეს ცნობილი სტრიქონების პერიფრაზას თუ მოვახდენთ:

У каждого Котика
Своя экзотика.
სხვა ბევრი არაფერი მომხდარა ამ ქალაქში ისეთი, თქვენი ყურადღება რომ შევაჩეროთ: მოცლოლი კანადელის, ფუდკოკის გამოყენა **TMS**-ში, ასევე ძნელად განსასაზღვრავი მნიშვნელობის მქონე ქართულ-უცხოური პროექტ-ფესტივალი „აუნდექსი“ და რამდენიმე უწინმეული მოვლენა, რომელიც უფრო საკუთარი თა-ვის დამკვიდრებას ემსახურება, ვიდრე რეგიონის განვითარებას. რეგიონში კი მდგომარეობა ძალიან სავალალო რომ არის, ამას არც „რეაქტი-ული კლუბი“ სჭირდება და არც ის იაფფასიანი „არტისტ-გასტროლიორები“, საკ-მარისია რამდენიმე დღე გაატარო თბილისში და შეხედო ჩვენი ტელევიზიის საინ-ფორმაციო გადაცემებს: იმას რაც ლონდონის ისტ ენდის და ნიუ იორკის პარლე-მის ქუჩურ, რეპერული გარჩევების დროს ხდება, მეგიძლია აუღლეგებლად უყუ-რო ჩვენი პარლამენტის სხდომების რეპორტაჟების დროს; ქუჩის ბიჭები ყველგან ერთხანრები არიან, უბრალოდ, ზოგი პუერტო რიკოელია, ზოგი - სომეხი და ზო-გი - ქართველია.

გოდარძი როხალმა თვითმკვლელობა სცადა

გუშინ, 11 მაისს, მწერალმა და რე-ჟისორმა გოდერძი ჩოხელმა თვითმკე-ლელობა სცადა. ამ ფაქტთან დაკავში-რებით ჩვენ ვესაუბრეთ ქარელის რაი-ონის პროკურორს - დიმიტრი სამნიაშ-ვილს. როგორც საუბარში გაირკვა, გოდერძი ჩოხელი ორმუბათის, 5 მაისს, ჩასულა ქოხელის სამონასტრო კომპ-ლექსში. მამების თქმით, ის დაბრესია-ში იყო. გუშინ დილით ჩვეულებისამ-

ებრ ჩავიდა ტრაპეზზე, მაგრამ ტრაპე-ზის შემდეგ აღარ გამოჩენილა. შუა-დღისას მამებმა მიაკითხეს. გოდერძი ჩოხელს ორი დანით მიყენებული ჰქო-ნდა ხუთი ჭრილობა, მათ შორის ორი შემავალი ჭრილობა. გუშინ გოდერძი ჩოხელს ქარელის საავადმყოფოში ოპ-ერაცია გაუკეთეს. ექიმების ცნობით, პაციენტის ჯანმრთელობის მდგომა-რეობა მკურნალობას ექვემდებარება.

საჩუქარი

მიზეხილ თუმანიშვილის სახელობის
ხელოვნების საერთაშორისო ფესტივალ-ი.
თბილისი

IN HONOUR OF MICHAEL TUMANISHVILI
GEORGIAN INTERNATIONAL FESTIVAL OF ARTS
IN TBILISI

1-14.05 2003

მიხეილ შაპარაძის
(საპარაძე)
„**კარკინული კინემა**“
(საინთიმარსო პორტატი)
კინემატი, რამატიზა,
ანტაქტის-3
(ბატარაქონის აქმლუა)
1,2,3,4 მინუტი მას.16მმ.

აბაზანი ბრძოლუპატი
(არსაქი)
„**მარმინქატი**“
5 მინუტი (მთაბარაქი
სარმინქატი) მას.16მმ.

აბაზანი ბრძოლუპატი
მთა ჯგუფი „**კინემატი**“
„**სამსაბარქი შემდებ**“
6 მინუტი (ქლუბი, მრთ-მრთ)
მას. 22 სმ.

„სიმლენა ტაბატარა“
(მთაქი)
7 მინუტი (ბატარაქონი)
მას. 16 სმ.

სტაქარს ტაქირი
(საბარაქონი)
სტუქმქეს, „საბარაქონი“
11 მინუტი (მთაბარაქონი)
მთაბარაქი, მთაბარაქი
მას. 16 სმ.

ჯგუფი SUREFaces
მრთა მარაქმული
11 მინუტი (ქლუბი, მრთ-მრთ)
მას. 22 სმ.

ჯგუფი SUREFaces
მრთა მარაქმული
12 მინუტი (ქლუბი, მრთ-მრთ)
მას. 22 სმ.

ანატოლი შაბრძიპი
(არსაქი)
მარაქმული.
„**მასაბარაქი**“
6 პარსონატი პატონის
კინემატი
„**შემდება მასაბა**“
13 მინუტი
(მთაბარაქონი, მთაბარაქი)
მას. 17 სმ.

არ შეიძლება ერთ დღეს აშდანი ადამიანი დაიღუპოს

ლია ცის ქვეშ გათამაშებული ბერძნული ტრაგედია

თამარ სანიშვილი

ბერძენი რეჟისორი სტავროს ცაკი-რისი უკვე მეორედ სტუმრობს საქართველოს. პირველად ის თბილისში 2000 წელს ჩამოვიდა, ფესტივალ „საჩუქარ-ის“ მონვევით, და ქართველ მაყურებ-ელს ტრაგედია „იფიგენია“ ჩამოუტანა. სტავროს ცაკირისის წლებანდელი სა-ჩუქარიც ანტიკური დრამაა, ბერძენი ტრაგიკოსის - ესქილეს „სპარსელები“.

ორიოდე სიტყვა თავად რეჟისორის შესახებ - სტავროს ცაკირისის სახელი კარგადაა ცნობილი მის სამშობლოშიც და საზღვარგარეთაც. ხელმძღვანელო-ბდა კალამბატას და კომოტინის მუნიცი-პალურ თეატრებს; საბერძნეთის გარ-და, მუშაობდა გერმანიაში, ამერიკასა და ინდოეთში. წელს მან ავანგარდული თეატრის ასამბლეა - "ოლიკონ 2" და-აარსა. დღესდღეობით ათენშიც მოღვა-ნეობს და უცხოეთშიც. სტავროს ცაკი-რისს დადგმული აქვს 49 სპექტაკლი: "აიაქსი", "მეიფნი თებეს წინააღმდეგ", "ქრისტეს ენებანი", "ლაფდაკიდე" და მრავალი სხვა. არის რამდენიმე ლიტე-რატურული ნაწარმოების ავტორი, ბე-რლინის, ბრიუსელის, კაიროს, მასატ-რისის და სხვა ფესტივალების მონაწი-ლე. ამზადებს კულტურულ პროგრამას ათენის საერთაშორისო ოლიმპიადისა-თვის, რომელიც მომავალი წლისთვის იგეგმება.

გუშინ ეთნოგრაფიულ მუზეუმში, "თეატრონში", ფესტივალზე საბერძნე-თიდან ჩამოსულმა დასმა "სპარსელე-ბი" წარმოადგინა, ტრაგედია, რომელ-იც ძვ.წ. 472 წელს დაიდგა, როცა ესქი-ლე უკვე 50 წელს იყო გადაცდილებული. "სპარსელები" ესქილეს დრამატურგიო-სა და პოეტუკისათვის დამახასიათებელ ყველა ნიშანს აერთიანებს. ტრაგედიის სიუჟეტი ისტორიულია – სპარსეთის მეფის, ქსერქსეს დამარცხება ბერძენე-თან ბრძოლაში. თავის დროზე ეს პიესა დასაკუთრებით იმით იყო საინტერე-სო, რომ ავტორმა მითოლოგიური სიუ-ჟეტი კი არა, ისტორიული მასალა დაა-

სცენა სპექტაკლიდან "სპარსელები"

მუშავა, ოღონდ მითოლოგიური გადა-წყვეტით. საინტერესოა ისიც, რომ ბერ-ძენი ესქილე თანაგრძნობით წერს მტე-რზე – სპარსელებზე, ხალხზე, რომელ-იც ქსერქსეს დაუდევრობისა და უგუ-ნურების მსხვერპლი გახდა...

რეჟისორს, რომელიც ყოველთვის განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმ-ობს ანტიკურ დრამას, ესქილეს ამ ტრა-გედიაზე არჩევაში შემთხვევით არ შეუ-ჩერებია: "როდესაც მესამე მსოფლიო ომის წინაშე დავდევით, საჭირო იყო ომზე ლაპარაკი, არ შეიძლებოდა ომზე არ გველუპარაკა," – ამბობს სტავროს

ცაკირისი, რომელმაც თავისი სათქმე-ლი, თავისი პროტესტი ომის წინააღმე-ეგ თეატრალური ენით გამოხატა.

"სპარსელები" უძველესი ანტისაო-მარი ნაწარმოებია; თავად ესქილემ სა-ლამინის ბრძოლაში მიიღო მონაწილე-ობა და ირწმუნა, რომ ყველაზე დიდი და გონიერული იარაღი შენი სამშობლოსა-თვის ბრძოლაა. მაგრამ ტრაგიკოსი აქ არ შერერებულა, ესქილესთვის მთავა-რი ფასეულობა მაინც ადამიანი, ადამი-ანის სიცოცხლეა...

არ შეიძლება ერთ დღეს ამდენი ადამიანი დაიღუპოსო, - თქვა მან, და წამდვილი ტრაგედია და-

FTV „ფართი“ აჭარა-მიუზიკ-პოლში

თაონა ჯაფარიძე

აჭარამიუზიკ-პოლში FTV ფართის-თვის სპეციალურად პოდიუმი აიგო. 10 მაისს, საღამოს 9 საათიდან დარბაზში საეციფოურმა პუბლიკამ - დიზანერე-ბმა, მოდელეზმა, მსატერებმა, სააგენ-ტოების წარმომადგენლებმა და არტ-ჟურნალისტებმა მოიყარეს თავი. შუთა-ნხმების თანახმად, სპეციალურად FTV-ისათვის ქართული გადამღები ჯგუფი მუშაობდა სამი პროფესიონალური ეი-დეოკამერით და კლუბის მონიტორებ-ზე "თბილისური ტუსოვკის" კადრები ცვლიდა ერთიმორეს. პოდიუმის მოპო-რდაპირე მხარეს საპატიო სტუმრები ისხდნენ: FTV-ის ხელმძღვანელი ფრან-სუა ტილე, სამოდელო სააგენტო Ford Models Europe-ს მენეჯერები – ჯენი ლესქუა და წარმოშობით ქართველი მია მელიაჟა, ამავე სააგენტოს მოდელები, იგ სენ ლორანისა და "ლა პერლას" სახე-ები ფანი ვორენი და იოჰანა ზიკოჟა, და ქართული სამოდელო სააგენტო AMCA-ს ხელმძღვანელი სოფო ჭყონია. შეგახსენებთ: FTVParty-ის ოფიციალუ-რი მასპინძლები სოფო ჭყონია, როკ-მუსიკოსი ლადო ბურდული და კლუბი "აჭარა-მიუზიკ-პოლი" იყვნენ.

მოგვიანებით, პოდიუმზე სააგენტო "AMCA"-ს მოდელები გამოჩნდნენ. შე-გახსენებთ: სააგენტოებს "AMCA"-სა და "ფორდმოდელს ევროპას" შორის სერიოზული თანამშრომლობა დაიწყო. 12 მაისს სწორედ ამ სააგენტოს მიწვეუ-თი პარიზში AMCA-ს ორი მოდელი – თიკა სიხარულიძე და დამა ფირსაროვა გაემგზავრებინა. "Ford Models Europa" მსოფლიოში ერთ-ერთი ავტორიტეტუ-ლი სამოდელო სააგენტოა. ძირითადი ოფისი ნიუ-იორკში, სოპოს უბანში

აჭარამიუზიკ-პოლში

აქვს, ფილალები კი პარიზში, ლოს-ან-ჯელესში, მაიამში, ტორონტოში, ბუე-ნოს აირესში, ჩიკაგოში. მისი დამაარსე-ბელი ჯერი ფორდი დღესდღეობით MMS-ის (მას სამოდელო ინდუსტრიის გაეროსაც უწოდებენ) პრეზიდენტია. "ფორდმოდელს ევროპას" ავტორიტე-ტული იმიჯი აქვს მოდის ფოტოგრაფი-აში, ბეჭდვით რეკლამასა და, რაც მთა-ვარია, ახალი სახეების აღმოჩენაში. "ფორდმოდელს ევროპის" მენეჯერები – ჯენი ლესქუა და მია მელიაჟა სწორედ ამ ახალი სახეების აღმოსაჩენად ესტუ-მრნენ საქართველოსა და სამოდელო სააგენტო AMCA-ს.

პოდიუმზე გამოსული AMCA-ს მო-

დელები არანაირ პარამეტრებში არ ჯდებოდნენ. ქართული პუბლიკა, დე-მონსტრირებით უკმაყოფილო დარჩა. სახეები, მართლაც, ახალი იყო, ასაკი - თინეიჯერული. შესაძლოა, "ფორდმო-დელს ევროპა" სწორედ ამ ასაკითა და არასტანდარტული ტიპაჟებით დაინ-ტერესდა, რადგანაც, როგორც შევიტყ-ვეთ, "ფორდმოდელს ევროპამ" სწორ-ედ ახლა დაიწყო თინეიჯერების ასაკზე გათვლილი პროდუქციისათვის ხაზის შექმნა.

AMCA-ს მოდელების დემონსტრი-რებას, დიზანერების – თეა გოგუაშვი-ლისა და გიორგი ფანცულაიას ყოველ-გვარ სიალეს მოკლებული კოლექციე-

წერა. ესქილე არ არის არც გამარჯვე-ბულია და არც დამარცხებულია მხარ-ეს. ის არ დღესასწაულობს ბერძენთა გამარჯვებას. მართლაც, საშინელებაა იმის წარმოდგენა, რომ ერთ დღეს ამ-დენი ადამიანი დაიღუპა," – ამ სიტყვებ-ით წარადგინა სპექტაკლი რეჟისორმა.

ფესტივალ "საჩუქარზე" "სპარსე-ლების" დაუსრულებელი ვარიანტი წა-რმოადგინეს, რამდენიმე ეპიზოდი, სა-დაც, როგორც რეჟისორი განმარტავს, "როლები არაა გამოკვეთილი, მაგრამ ტექსტით სრულია. ჩვენ ტრაგედიის სა-ნყისებზე ვმუშაობთ." ეს ტექსტი და მთელი სპექტაკლი (დაუსრულებელი ვერსია) ერთი ლექსივით აღიქმება. კი-თხვას იწყებს რეჟისორი, რომელიც სცენის სიახლოვეს, მიკროფონთან დგას და მას ქორო ეგასუსება... დეკო-რაცია უბრალოა: რამდენიმე სკამი და მაგიდა; უბრალოა კოსტუმებიც: გრძე-ლი შავი სამოსი და პერსონაჟის ატრი-ბუტი – ლამპარი, წარმოდგენაში შეი-ბი მსახიობი მონაწილეობს – შეიდეა-ციანი ქორო, მუსიკალურობითა და პლასტიკით გამორჩეული, რომელზეც სპექტაკლის მთელი დატვირთვა მოდ-ის. "სპარსელებში" მოქმედება, ფაქ-ტობრივად, არ ვითარდება, მაგრამ არ-ის მძაფრი შინაგანი დინამიზმი, რაც მთლიანად ჩრდილავს გარეგნულ სტა-ტიკურობას. სტავროს ცაკირისის სპე-ქტაკლში ძველი ბერძნული ტრაგედი-ის მთელი ტრაგიზმია გადმოცემული, ანტიკური თეატრის პრინციპების გა-მოყევებით.

დაბოლოს, ისევ სტავროს ცაკირის-ის სიტყვებით დავასრულებთ: "თეატრი ცოცხალი მატერიაა, სიცოცხლეა, ისე როგორც ყველიო ან მზე, მაგრამ თეა-ტრი ამ ყველისა და მზეზე ლაპარაკს კი არ ნიშნავს, თეატრი ახალი ყვავი-ლია, ახალი მზეა."

ესქილეს ტექსტში ტრილოგიამ, რო-მლის შემადგელობაშიც "სპარსელე-ბი" შედიოდა, აგონში გაიმარჯვა. ასეთი აგონები თუ განახლებება, "სპარსლე-ბი", ალბათ, კიდევ ერთ გამარჯვებას მოჰოვებს.

ბის ჩვენება მოჰყვა, რომელიც ასევე უარყოფითად შეაფასა მაყურებელმა.

ბოლოს კი, FTV ფართისათვის კონ-ფერანსიეს რანგში მყოფმა ლადო ბურ-დულმა დიზანერ გიორგი ნადირაძის კოლექციის ჩვენების შესახებ გვაცნა. ფართივე მოსულთაგან ბევრს ახსოვდა ამ დიზანერის სტილი და მას ოვააციებ-ით შეხედნენ. უნდა ვაღიარო, რომ მათი მოლოდინი წამდვილად გამართლდა: ნადირაძის ახალი კოლექცია, რომელიც ოთხ დღეში შექმნილა და სადაც არც ერთი მტრისი არ მეორდება, დახვენი-ლი ეკლექტიკითა და მცირე დონით სუ-ვდანარევი მილიტარისტული სტილი-სათვის დამახასიათებელი ნიუანსებით გამოიჩნა.

FTV ფართის დასასრულს ლადო ბურდულმა, FTV-ისა და "ფორდმო-დელს ევროპის" წარმომადგენლები პო-დოუმზე მიიწვია. ქართველი ემიგრანტ-ის შთამომავალს, "ფორდმოდელს ევ-როპის" მენეჯერს, წარმოშობით ქართ-ველ, მშვენიერ მია მელიაჟას თბილისე-ლები ოვაციებით შეხედნენ.

MSM-ისა და FTV-ის თბილისურ წვეულებებს მესამეც მიემატა: "ექვს-საათიანი მასალიდან ჩვენ ორწუთიან ვიდეო ზრგებს დავამონტაჟებთ, რო-მელიც 50-ჯერ დატრიალდება FTV-ის ეთერში. რასაკვირველია, საეთერო დრო რომელიმე პარიზულ ან ნიუ-იორკულ კლბებს უფრო ძვირი დაუჯ-დებოდა, მაგრამ ჩვენ ვითვალისწინ-ებთ თქვენს საბაზრო ფასებსაც. სა-ბოლოო ჯამში კი, ვთვლი, რომ FTV ნა-გებული არ დარჩა," – ამბობს FTV-ის ხელმძღვანელი ფრანსუა ტილე და მომავლისათვის FTV ცოცხალ ეთერში კავკასიური მოდის კვირეულის გადა-ცემას გეგმავს, რომელიც პარიზში, ღია ცის ქვეშ გაიმართება.

შეივსეთ ანკაბა და გამოგვიგზავნეთ

გთხოვთ, შეავსოთ გარკვევით. გლხავი უფასოა.	ანაბტა გამომგვიგზავნეთ ფოსტით ან მოიტანეთ მისამართზე: სამაუნწყებლო კომპანია "რუსთავი 2", ტელევიტორინა "ხალხის პირისპირ", ვაჟა-ფშაველას 45, 300077 თბილისი	 გთხოვთ, დააკრათ ახლანდელი ფოტოსურათის, სასურ-ველია ზომით 3/4, თუ ამ ზომის ფოტოსურათი არ გაქვთ, შეგიძლიათ დააკრათ ნებისმიერი ზომის, რო-მელზეც მხოლოდ თქვენ ხართ გადაღებული. ფოტო-სურათზე სახე გარკვევით უნდა ჩანდეს. გთხოვთ, ფო-ტოსურათს უკან მიაწეროთ თქვენი სახელი და გვარი.
სახელი და გვარი	ოჯახური მდგომარეობა: დაძმონენებული, დეუძმონენებელი, გაყრილი, ძვრივი	
მისამართი:	შვილები: (თუ გყავთ)	
საფოსტო ინდექსი:	ბანათლება: საშუალო, უმაღლესი, ტექნიკური	
საკონტაქტო ტელეფონის ნომრები:	პროფესია:	
ასაკი:	საშუაო აღზილი	
დამხმარე კატეგორია: (მითითებით კატეგორია, რომელშიც აარბად ერკვევით, შეგიძლიათ პირებით ნა-ზისობიი. მაგალითად, საზოგადოო კლუბი "არაბული" ან ძველით კვანდვის დეზაბალები, ან 60-იანი წლების მუსიკა, და ა.შ.)	შინაური ცხოველები: (თუ გყავთ)	
თქვენი ინტერესები და ჯოგბი:	შეხვედრინხართ თუ არა, პირადად, ცნობილ ადამიანს? ვის, სად და როდის?	როგორ გაატარებდით თქვენს იდეალურ დსკვენების დღეს?
გიყვართ თუ არა მოგზაურობა? (თუ გიმოგზავნიათ სააბრძელოს ბარდთ და სად?)	არჩევანი რომ გძონდეთ, რომელ ცნობილ ადამიანთან ისუარკვბდით შეხვედრას, სად ნახვიდოდით მასთან ერთად და რატომ?	როგელი სატელევიზიო გადაცემები მოგწონთ და რატომ?
არჩევანი რომ გძონდეთ, სად ნახვიდოდით სამოგზაუროდ და რატომ?	რომ შეგებლოთ მხოლოდ ერთი რამის შეცვლა საკუთარ ბარებნობას ან ხასიათში, რას შეცვლიდით და რატომ?	როგელია თქვენი საყვარელი მწერალი და საყვარელი ლიტერატურული ნაწარმოები?
გაძვთ თუ არა გიხანი, რომლის მიღწევებაც მცნებოგბთ?	რომ შეგებლოთ მხოლოდ ერთი ნატვრის ასრულება, რას ინატრებდით და რატომ?	როგორი მუსიკა გიტაცებთ და თავად გაძვთ თუ არა მუსიკალური ნიჭი?
გიგიღწევნიათ ან გაგიკბთებნიათ თუ არა ისათი რამ, რითაც აბაყოგბთ?	თქვენი აზრით, რომელ ზღაპრულ პერსონაჟს ვგებხართ ყველაზე გბტად და რატომ?	რა ჟანრის ფილმები მოგწონთ და რომელია თქვენი საყვარელი ფილმები?
გაძვთ ან გძონიათ თუ არა რბიმა გბტსახელი? კონკრბტულად რა?	ფილმი რომ გადადლოთ თქვენმა, რომელი ცნობილი მსახიობი შეასრულებდა თქვენს როლს?	გამოსულხართ თუ არა ტელევიზიით? (თუ კი, რომის და რა აბაღლები?)
გაძვთ თუ არა ურვეულო ნიჭი? (მაგალითად, შეგიძლიათ თუ არა სტვენი ბეთუვენის "მთაჲს სინებთს" შეარაღება, ან აბაქრლოთ მარტინელი ლიტანების ბაღა?)	ყველაზე უხერხული სიტუაცია თქვენს ცხოვრებაში:	რატომ გინდათ მიიღოთ მონაწილეობა ჩვენს თაბაში?
ურვეულო ან საინტერესო რამ თუ გადაგხდენიათ თავს? კერძოდ რა?	ყველაზე ცუდი საშუაო თქვენს ცხოვრებაში:	დღეს რომ მოგვენ 2000 ლარი, რას გააკბთებდით?

Fox Kids

„ფოქს კიდს“ თბილისის მერიც ესტუმრა

ვანო ზოდელავამ „ფოქს კიდსის“ მატჩებს თვალი ადევნა

“ფოქს კიდსის” ტურნირი ყოველ-დღიურად ავლენს თავის ახალ-ახალ გამარჯვებულებს, ფინალური ეტაპის მონაწილე გუნდების სია კი დღე-თიღელ ივსება.

გუშინდელმა დღემ ჩუღურეთის რაიონის გამარჯვებული გამოავლინა, თანაც, ისე, რომ ფინალური მატჩის გამართვა საჭირო აღარ გახდა. უკანასკნელ შეხვედრაში “იმედს” და “ლომებს” ერთმანეთში უნდა გაეყვავით ჩუღურეთის რაიონის ჩემპიონის ვინაობა, თუმცა, “ლომებმა” წესი დაარღვია (დასაშვებზე უფროსი ასაკის ფეხბურთელი ათამაშა). ამის გამო გუნდი ტურნირიდან მოიხსნა და “იმედი” ავტომატურად გახდა ჩუღურეთის გამარჯვებული.

ამ უსამოვნო ინციდენტის გარდა, ჩუღურეთის რაიონში გამართული თამაშები იმითაც იყო საინტერესო, რომ მას დაესწრო თბილისის მერი ვანო ზოდელავა.

კალატხართი

„დინამო“ ფინალში

პაატა თოთაძე

- აუჰ, რა თამაში გველის...
- ჰო, მაგარი იქნება. ბოლოს და ბოლოს, ერთხელ ხომ უნდა გავხდეთ ჩემპიონები.

- მაგ ადრე უნდა გვექნა, ეხლა უკვე ძალიან ძნელია.
- არ ტყუის “აზოტის” გულშემატკივარი. დღევანდელი გადასახედიდან თუ ვიმსჯელებთ, რუსთაველები სთვის ჩემპიონობის მოპოვება, შეუძლებელი თუ არა, ახლა გაცილებით ძნელია. მერე რა, ხალხს მაინც სჯერა, რომ ასე იქნება. დარბაზში ცარიელ ადგილს ვერ ნახავთ. მხოლოდ ერთი რიგია ცარიელი, ჩრდილოეთ ტრიბუნაზე - აზოტის ქარხნის დირექტორს და ქალაქის მერს კლიან. არ მოვიდნენ. ადგილები უზრარლო მაყურებელმა შეავსო.

ბრაიკოვიჩი მხოლოდ 13 წამს ძლებს საკმაზე. მერე იწყებს აქტიური სიარულს, შეგირდების დარიგებას. “დინამო” თავიდანვე დანაშაურდა, თამაში თბილისელებს მიჰყავთ. ამის მიუხედავად, ხუთ წუთში ვენსკუნასს უკვე ოთხი პერსონალური შენიშვნა აქვს მიღებული. ბრაიკოვიჩი მას სიროვნითი ცვლის.

- მამან იმსაჯე ცუდად თბილისში? რალაც დღესაც არ მომწონს მისი მსაჯობა. “სტრანნი” ჯარიმებს გვაძლევს...

მაინც ვერ ისვენებენ გულშემატკივრები. სისხლში აქვთ გამჯდარი, რომ მსაჯმა მუდამ ცუდად უნდა იმსაჯოს. თანაც, მისი გუნდისთვის ცუდად, თორემ როდის ყოფილა, მის გუნდს მიმხრობოდა, ან, უზარლოდ, რამე შემოლოდა მის სასიკეთოდ. ასეთი რამეები ჩვენი არ ხდება.

პირველი მეოთხედი “დინამომ” 20:19 მოიგო. მეორე მეოთხედის შუაში სტუმართა უპირატესობა შეიდა ქულას აღწევს. რუსთაველები ცდილობენ, მდგომარეობა გამოასწორონ. გამოსდით კიდევ. ტაიმს “დინამო” ორი ქულის სხვაობით იგებს.

მესამე მეოთხედის დაწყებისთანავე “აზოტი” ანგარიშს ათანაბრებს, სამიოდ წუთში კი 6-ქულიან უპირატესობას აღწევს. წუთშესვენებამ სტუმრებზე კარგად იმოქმედა - ორ წუთიან მონაკვეთს 6:0 იგებენ.

- კაცო, ესენი ოდესმე ისწავლიან

„აზოტი“ - „დინამო“

მიხაილ ახიზვილი

გუშინ “შეყარდენის” სტადიონზე ტურის, მეორე ეტაპისა და, შესაძლოა, ჩემპიონატის ცენტრალური მატჩი გაიმართა: გათამაშების ერთმა ლიდერმა, “ვიტ ჯორჯიამ” მეორეს, “დინამოს” უმსაძინძლა. ამ შეხვედრამდე სატურნირო ცხრილის პირველ-მეორე პოზიციებზე მყოფ ამ გუნდებს ქულათა თანაბარი რაოდენობა (38-38) ჰქონდათ დაგროვილი და უახლოეს მდევრებს, “ლოკომოტივსა” და “ტორპედოს” 4 ქულით უსწრებდნენ. თუ მატჩი ფრედ არ დასრულდებოდა, გამარჯვებული გუნდი დიდ ნაბიჯს გადადგამდა ჩემპიონობის კენ. მაგრამ, ორივე გუნდის დიდი მონდომების მიუხედავად, მატჩი ფრედ, თანაც, გოლების გარეშე დასრულდა. ამის მიუხედავად, იმის თქმა, რომ გუნდები მშვიდობიანად დაშორდნენ ერთმანეთს, სწორი არ იქნება.

3იტ ჯორჯია 0:0 დინამო

ვიტ ჯორჯია: მერლანი, დივილაშვილი, კობიაშვილი, მუჯირი, ნოზაძე, ყიფიანი (ბოლქვაძე, 67'), კეხაძე (მარცვალაძე, 67'), დლიძე, გველესიანი (მერებაშვილი, 77'), ადამია, მელქაძე. **მთავარი მწვრთნელი:** ჯანი კარნევალი **დინამო:** ზოიძე, ხიზანიშვილი, შამიაშვილი, ამილხაშვილი, კარლოს და როზა (ახალაია, 10'), კვირკველია, გოგობერაშვილი, ანაბაძე, ბურდული, დარასელია (კანდელაკი, 79'), ალექსიძე (ვაშაქიძე, 90'). **გადრთილებები:** ანაბაძე, დარასელია, გველესიანი **გაქვეყნა:** ანაბაძე, 71' **მთავარი მსაჯე:** კახა მესხი (ზუგდიდი)

“ვიტ ჯორჯიასა” და “დინამოს” დაპირისპირება, თუნდაც ადგილობრივი, ეროვნული მნიშვნელობის, მაგრამ მაინც გამორჩეული მოვლენა და თავისი დაძაბულობით, თამამად ეწერება ისეთი მატჩების რიცხვში, რომლებიც ევროპაში “დერბის” სახელით არის გაერთიანებული. მით უმეტეს, რომ გუშინდელ შეხვედრას ოქროს მედლების გემოც დამკრავდა. მატჩი, რომელიც სანახაობრი-

ნიშო პირველი

სერია A-ს ბოლო ტურებში მოვლენები ისე განვითარდა, რომ თითქმის ალარავის ეპაზრობდა ეჭვი: ტურნირის “იუვენტუსი” ჩემპიონი გახდებოდა. 32-ე ტურში კი ყველაფერი ოფიციალურად გაფორმდა - “იუვენს” “პერუჯასთან” ფრედ ითამაშა, “მილანმა” ბრეშაში წააგო, “ინტერმა” კი “პარმასთან” მხოლოდ ერთი ქულა აიღო და “ბეპერის სინიორასთვის” გახსრების ყოველგვარი მანისი დაკარგა.

“იუვე” სულაც უგებდა პერუჯას, მაგრამ “ბეპერის სინიორას” კარი აიღო ჯერ გატორციო მილიმი, რომელიც უმბრიელებს სწორედ ტურინელებისგან ჰყავთ ნათხოვარი, შემდეგ კი ფაბიო გროსომ გამოგლიჯა ერთი ქულა 2002-03 წლების სეზონის ჩემპიონებს. “იუვეს” დიდად არ უნაღვლია, სტუმრები რომ ვერ დაამარცხა საკუთარ “დეულ ალპიზე”. მსაჯის საფინალო სასტუმრის შემდეგ ტურინში ზეიმი დაიწყო. “იუვეს” ტიტოვმა დიდი სიხარულით აღიზნაგდნენ თავიანთი საცვარეულო გუნდის 27-ე სკუდრეტის, მაგრამ ამ ზეიმს აკლდა ის აღმზარუნა, რითაც შარშანდელ გამარჯვება გამოირჩეოდა. გასულ სეზონში ხომ ბოლო ტურამდე არავინ იცოდა, ვინ გადებოდა ჩემპიონი - “იუვენტუსი”, “ინტერი” თუ “რომა”. და როცა რომში “ლაციომ” ინტერს” მოუგო, უდინეში კი “ბეპერმა სინიორამ” მასპი-

როზარტო კარლოსი: „იუვენტუსს“ გარისკვა მოუწევს

მადრიდის “რეალი” ერთდროულად ორ ფრონტზე იბრძვის - ესპანეთის ჩემპიონატში და ჩემპიონთა ლიგაში. შაბათს მადრიდელებმა 0:1 ითამაშეს “რეკრეტისთან”, რამაც მათ ესპანეთის ჩემპიონატის ლიდერობა დააკარგვეს. ჩემპიონთა ლიგაში კი ოთხშაბათს “რეალი” “იუვენტუსს” ესტუმრება და ფინალის საგზურის მოპოვებას ეცდება. შინ “რეალმა” 2:1 გაიმარჯვა, მაგრამ ზოგიერთის მიაჩნია, რომ ფინალში გასაღწევად ეს არ იქნება საკმარისი. მადრიდელითა ბრაზილიელი მცველის ანრიო, “რეალს” ჩემპიონთა ლიგის ფინალში გასასვლელად კარგი შანსი აქვს. ვთავაზობთ ინტერვიუს, რომელშიც რობერტო კარლოსი “იუვენტუსთან” მომავალი მატჩის შესახებ საუბრობს.

- განმეორებითი ნახევარფინალური მატჩის წინ ანგარიში 2:1, ალბათ, საკმარისი არ არის. შენ რას ფიქრობ?

- ეს კარგი შედეგია, თუმცა, არასაკმარისი. ჩვენ ერთი გოლით მეტს ვიმსახურებდით. ცუდია, რომ საკუთარ კარში მივიღეთ ბურთი, ამიტომაც არ ვიცი, თუ რა მნიშვნელობა ექნება ამ ანგარიშს. მთავარი ის არის, რომ “იუვენტუსთან” მატჩში საკუთარ სტილს არ ვუღალატეთ - მოედანზე მოსაგებად გამოვედით და გოლებიც გავიტანეთ. რატომ ვერ უნდა შევძლიოთ გოლების გატანა ტურინში, როცა ჩვენ გვყავს ის ფეხბურთელები, რომელთაც ყოველთვის გააქვთ ბურთები. დაცვაში ხომ არ ჩავსხდებით?

- ძნელი მატჩი იქნება? - ყველა მატჩი ძნელია. ასეთივე იქნება “იუვენტუსთან” შეხვედრაც. ზოგს

ფახბართი

სამი ნაბიჯი ჩემპიონობამდე

კარლსმა ტრავმა მიიღო

ვი თვალსაზრისით და სახიფათო მომენტების სიხეზე არ გამოირჩეოდა, ვეტერინარების მცირე უპირატესობით დაიწყო და საკმაოდ სწრაფ ტემპში წარიმართა. მასპინძლებს პირველი ტაიმის ბოლომდე ხელიდან არ გაუშვიათ მართვის სადავეები. “დინამოს” თამაშს სერიოზული დაღი დაამშინა მე-10 წუთზე განხორციელებულმა იძულებითმა შეცვლამ: ძალისმიერი ბრძოლის დროს ტრავმა მიიღო ბრაზილიელმა ლეგიონერმა, კარლოს და როზამ და შუშაშკამის ნაცვლად ლადო ახალაია შეუშვა

მოედანზე. იმის თქმა არ შეიძლება, რომ ამ ეპიზოდმა გადაწყვიტა მატჩის ბედი, მაგრამ დარჩენილი დროის მანძილზე ნათლედ გამოჩნდა, რომ კარლოსის გარეშე მარცხენა ფლანგზე თამაში “დინამოს” საკმაოდ უძნელდება. ამიტომ სტუმრებმა მარჯვენა ფლანგზე გადაიტანეს აქცენტი, მაშინ როდესაც ვიტელები გაშლილი ფრონტით უტევენენ მეტოქეს და აქტიურად იყენებდნენ ორივე ფლანგს. თუმცა, მატჩის პირველ ნახევარში ორივე გუნდის შეტევები, ძირითადად, მეტოქის საჯარიმო მოედანთან მთავრდებოდა და მეკარეები სერიოზულად მხოლოდ ერთხელ ჩაებნენ თამაშში. ეს 28-ე წუთზე მოხდა: “დინამოს” დაცვამ ალლო ვერ აუღო მასპინძელთა მსვლიანი კომბინაციას, რის შედეგადაც ადამიამ დაახლოებით თერთმეტმეტრიანის ნიშნულიდან ძლიერი დარტყმით სახიფათოდ შეუტია “დინამოს” კარს. ზოიძემ კარგად შეარჩია პოზიცია და ბურთის დაუფლება არ გასჭირვებია. პირველ ტაიმშივე ანჩაბაძემ დაიმსახურა ყვითელი ბარათი, რაც “დინამოსთვის” კინაღამ ფატალური აღმოჩნდა.

მეორე ნახევარიც “ვიტ ჯორჯიას” შეტევებით დაიწყო. კარგი მომენტი ჰქონდა გიორგი ყიფიანს. ის დასარტყმელ პოზიციაზე აღმოჩნდა, მაგრამ ზოიძემ კიდევ ერთხელ იხსნა თავისი გუნდი. ამ ეპიზოდმა “დინამო” ცოტათი გამოაფხიზლა და გაააქტურა, თუმცა, მერლანის კარში სერიოზულ დარტყმამდე საქმე ვერ მიიყვანა. მართალია, ჯერ ბურდულს, შემდეგ ალექსიძეს შეუძლიათ ანგარიშის გახსნა, მაგრამ ბურდულმა რთული პოზიციიდან ბურთი ოდნავ ააცილა მიზანს, ხოლო ალექსიძემ ხელსაყრელ პოზიკიაში ვერ შეძლო, ბურთი მეკარის თავს ზემოთ გადაედგო და ასპორცენტანი მომენტი ქარს გაატანა. კულმინაციური მომენტი 71-ე წუთზე დადგა: მთავარმა მსაჯმა, კახა მესხმა ანჩაბაძის თამაში განზრახ უგუნობის კვალიფიკაცია მისცა, მეორე ყვითელი ბარათი აუფრიალა და მოედნიდან გააძევა. მსაჯის გადაწყვეტილებამ მოედანზე ვითარება კიდევ უფრო დაძაბა. ვითარებიდან გამოშვინარე, ორივე მწვრთნელმა ტაქტიკური ცვლილებები განახორციელა: კარნევალიმ ახალი ძალები ჩართო შეტევებში, ხოლო შუშაშკამა მოედნის შუა ხაზი და დაცვა გაააღიერა. “ვიტ ჯორჯია” ღია მტურმზეც გა-

დავიდა და სერიოზულადაც შეაფინროვა მეტოქე, მაგრამ შედეგთან დარტყმამდე საქმე ვერ მიიყვანა. “დინამომ” ბოლო წუთებამდე გაძლო და ერთი-ორჯერ თავადაც მწვერ კონტრეტევა განახორციელა, თუმცა, უშედეგოდ.

იყო შუშაქი: ძალიან დაძაბული, ლიდერებისთვის შესაფერისი მატჩი იყო. პირველ ტაიმში მეტოქე უკეთ გამოიყურებოდა. მეორე ნახევარში თამაში გავათანაბრეთ და, მიუხედავად იმისა, რომ ანჩაბაძე გავცივევს, მეტევებში თამაში არ შეგვიწყვეტია, თუმცა, გოლის გატანა ვერ მოვახერხეთ. პრინციპში მატჩი ლოგიკურად დასრულდა. წინ კიდევ სამი ტურია. ვეცდებით, დარჩენილ თამაშებში კონკურენტებზე მეტი ქულები დავგროვოთ და ჩემპიონობა მოვიპოვოთ.

დანი კარნევალი: “ჩვენი დღევანდელი მატჩი ძალიან ძლიერი გუნდები და ბედნიერი ვარ, რომ მასთან ამ სეზონში დადებითი ბალანსი გვაქვს. ფრე ძალიან კარგი შედეგია. ჩემი ფეხბურთელების მისამართით “ბრაოს” მეტი არაფერი მეთქვის. “დინამო” 90 წუთის განმავლობაში დაძაბულობაში ვამყოფეთ. ვეცდებით, ჩემპიონობის ფინიშზეც ისევე სტაბილურად ვითამაშოთ, როგორც მიწელი სეზონის განმავლობაში.”

ამასობაში, ორი ლიდერის შეფერხებით ისარგებლეს მდევრებმა. “ლოკომოტივმა” დავით ყიფიანის თასის ფინალში გასულ “სირსს” უმასპინძლა და დიდი ანგარიშით - 4:0 დაამარცხა. აღსანიშნავია, რომ ერთი გოლი გაიტანა საქართველოს ნაკრების... მეკარემ - გიორგი ლომიაშვილი ზუსტად შესარულა თერთმეტმეტრიანი საჯარიმო. რაც შეეხება “ტორპედოს”, მტკიცების გუნდმა ფოთში დაამარცხა “კოლხეთი” - 3:0.

სატურნირო მდგომარეობა

ვიტ ჯორჯია	39
დინამო	39
ლოკომოტივი	37
ტორპედო	37
სირისი	22
კოლხეთი	18

ჩემპიონატის დასრულებამდე სამი ტური რჩება და 4 გუნდს ჩემპიონობამდე სამი ნაბიჯი აშორებს. გასაწყვეტი ის არის, თუ ვინ შეძლებს ამ სამი ნაბიჯის გადადგმას.

„იუვენს“ ოსდაგეზვიდა ტიტული

იუვენტუსის მეკარეები ზუფონი და ჩიმენტი ჩემპიონობას ზეიმობენ

წმლები დაძლია, ტურინში დღესასწაული დაიწყო. წლეულს ამგვარი რამ აღარ მომხდარა, “იუვენს” იმდენად იყო იმის მოიპოვა “სკუდეტო”, რომ ამ წარმატებას განსაკუთრებული ბედნიერება არავისთვის მოუტანია. მეტეტი: ტურინელებმა სასეზონო ბუნებრივად მიიჩნიეს, რომ “სკუდეტო” მათ ერგოთ და ამ ბიციები კიდევ უფრო გაეზარდათ - ახ-

ლა ტურინში ყველა ჩემპიონთა ლიგის ფინალზე ოცნებობს. თუმცა, ტურინული ზეიმი ოდნავ სევდიანიც იყო იმის გამო, რომ ამ დღეს ველარ მოესწრო “იუვენს” პატრიონ ჯოვანი ანიელი. მარჩელო ჰაბიმი გამარჯვება ანიელის ხსოვნას მიუძღვნა. გარდაცვლილი ადვოკატის ძმამ, უმბერტო ანიელიმ კი განაცხადა: ჩემი ძმა რომ ცოცხალი ყოფი-

ლიყო, სკუდეტოს მოგებით უაღრესად ბედნიერი იქნებოდაო. დელ პიერი ზეცაში მყოფ პატრონს ჩემპიონთა ლიგის მოგებასაც მეგპირდა. ტურინელებისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ხომ სწორედ ლიგის ფინალში გასვლაა.

ახლა “იუვე” თავიდან ბოლომდე ჩემპიონთა ლიგის მეორე ნახევარფინალურ მატჩზეცა კონცენტრირებული. ტურინელთა მეტოქემ, მადრიდის “რეალმა”, პრიმერა დივიზიონის გასულ ტურში თითქმის მეორე შემადგენლობით ითამაშა და, ალბათ, სწორედ ამიტომ ვერ შეძლო, “რეკრეტისთვის” გოლი გაეტანა და ლიდერობა გადაუღოცა “მალაგასთან” გამარჯვებულ “დებორტივოს”, რომელმაც კეთი კვირის წინ ხუთჯერ აიღო “რეკრეტისოს” კარი. “სამეფო კლუბის” თავკაცს ვისინტე დელ ბოსკეს, ალბათ, იმედი ჰქონდა, რომ აუტსაიდერ “რეკრეტისოს” სათადარიგო ფეხბურთელებითაც მოუგებდა, მაგრამ მასპინძლებმა სახელოვნო სტუმრებს, ოილი გასირების ნაცვლად, მძიმე ბრძოლა გაუმართეს და ერთი ქულის აშარა დატოვეს. ესპანეთის ჩემპიონატზე განცდილი ორი მარცხის შემდეგ “რეალი”, უძრალად, იმარჯვებულა, ტურინში კარგად ითამაშოს და ფინალში გავიდეს, რათა თავისი ფანების მრავალრიცხოვანი არმია ამით მაინც დაამშვიდოს. ასე რომ, “სკუდეტოს” ოილი მოპოვებით გალაღებულ “იუვენტუსს” ოთხშაბათს უმძიმესი მატჩი ელის.

სმიერი ჩემი თანაგუნდელი ყოფილიყო. ამ გოლმა საკუთარი შესაძლებლობების რწმენა მომცა.

- ხომ არ გეჩვენება, ბერ ბოლოდრის გულშემატკივრები როგორ ვიულებენ - “ბერნაბეუსზე” სულ უფრო ხშირად გაისმის სტვენა.

- გულშემატკივრის ყოველთვის სურს, თავისი გუნდი გამარჯვებული იხილოს. მათ უნდათ, რომ ჩვენ ყოველთვის კარგად ვითამაშოთ. მე რომ გულშემატკივარი ვიყო, იგივეს გავაკეთებდი. სტადიონზე სანახაობის სასურებლად ვივლიდი. ჩვენ იმისთვის ვართ, რომ გულშემატკივარმა შეგაფასოს. აქ განსაკუთრებული არაფერია.

- როგორ ფიქრობ, დუბლი შესაძლებელია?

- დიახ. ყოველდღიურად წინ მივიწვევთ და სეზონის ბოლომდე ცოტა დრო რჩება. ორივე ასპარეზზე კარგად გამოვდივართ. თუ ჩვენ, მართალია, მოვახერხებთ დუბლის გაკეთება, ეს განუყოფრეულო, ფანტასტიკური რამ იქნება.

- ფინალში რომელი გუნდის ნახვა გინდა?

- “ინტერსი”.
- რატომ?
- იმიტომ, რომ ეს ჩემი ყოფილი გუნდია. მინდა, მათ შეიგრძნოთ კოტა დრო რჩება. ორივე ასპარეზზე კარგად გამოვდივართ. თუ ჩვენ, მართალია, მოვახერხებთ დუბლის გაკეთება, ეს განუყოფრეულო, ფანტასტიკური რამ იქნება.

- როგორი ტიტულის მოგება გინდა ყველაზე მეტად?

- ყოველთვის ვამბობდი, რომ საკულებო დონეზე ყველაზე მნიშვნელოვანი ევროპის ჩემპიონობაა. ეს უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ქვეყნის ჩემპიონატი. მიუხედავად ამისა, ჩვენ აუცილებლად უნდა მოვიგოთ ესპანეთის ჩემპიონატი.

რობერტო კარლოსი

ძიუდო

უკეთ, ვიდრე მარიბოროში

ქართველი ძიუდოისტები ევროპის ჩემპიონატისთვის მოემზადნენ

გიგა ბარასაშვილი

ქართველ ძიუდოისტებს მომავალი ტიტულების დასაუფლებლად დიუსელდორფში დაგებული ტაბაში ელით, ტაბაში კი ევროპის ჩემპიონატის საკადრისია. რამდენიმე დღეში (16-18 მაისი) სტარტს აიღებს ევროპის ჩემპიონატი, რომელშიც საქართველოს ნაკრებიც იასპარეზებს. ჩვენებმა საგანგებო მზადება ბორჯომში გაიარეს და თბილისში გუშინ დაბრუნდნენ. დიუსელდორფში კი ხვალ მიემგზავრებიან.

გარდა იმისა, რომ ევროპის ჩემპიონატი ინდივიდუალურია, რამდენიმე რჩეული ნაკრები გუნდული პირველობისთვისაც მოემზადა. მათ შორის არის შარშანდელი გუნდური პირველობის ტრიუმფატორი საქართველოს ნაკრებიც. პირადი პირველობის დასრულებისთანავე ქართველ სპორტსმენებს 12 ქვეყნის გუნდებს შორის ლონდონში გასათამაშებელი ევროპის თასის ფინალურ ეტაპზე მოსახვედრად ერთგვარი საკვალიფიკაციო ეტაპი ექნებათ გადასალახავი. ერთადერთი, ვისაც კონტინენტის გუნდურ პირველობაზე აქედნად გარანტირებულად აქვს საგზური, ეს გათამაშების მასპინძლები - ინგლისელები არიან.

რაც შეეხება პირად პირველობას, შარშან ამავე რანგის ასპარეზობაზე მარიბოროში (სლოვენია) ქართველმა ძიუდოისტებმა დაივიტ ქვენიშნულმა (73 კგ), ნესტორ ხერგიაშმა (60) და ზურაბ

შოთა ხაბარული

ზვიადაურმა (90), შესაბამისად, ვერცხლისა და ორი ბრინჯაოს მედლები მოიპოვეს. ახლა მათ სურთ, დიუსელდორფში შედეგები გააუმჯობესონ, მით უმეტეს, რომ სამივე მათგანი ნაკრების მთავარი მწვრთნელის, შოთა ხაბარელის გადამყვეტილებით, კვლავაც ძირითად შემადგენლობაშია. ძირითად შემადგენლობაში არიან, აგრეთვე, დავით მარგოშვილი (66 კგ), მინდია ბოდაველი (81), ივერი ჯიქურაული (100) ზვიად ხა-

ნავლაიშვილი (მძიმე წონა) და რამაზ ჩოჩიშვილი (აბსოლუტური). ნაკრების ბირთვის ჩამოასყალიბებლად ხაბარულმა, A კატეგორიის (სალიცენზიო) საერთაშორისო ტურნირებთან ერთად, ბაკურიანისა და ბორჯომის შეკრებებიც გამოიყენა. ასე რომ, მწვრთნელს მათზე დასაკვირვებლად საკმაო დრო ჰქონდა. ხაბარულს ბოლო შეკრების დასრულებისთანავე შეეცხმინებო და რამდენიმე კითხვა დაუსვით.

სანტო ვინიში

ირაკლი ბარიაშვილი

ვიდრე მთიანი ეტაპები დაიწყება - ეს დრო კი მომავალ შაბათს, 17 მაისს ემთხვევა, - ტელე და ფოტორიექტივებში, ძირითადად, "პეპლები" დაფარვატბენ. ასე ეძახიან სპრინტერებს, რომელთა დიდი ნაწილი ვაკე-ეტაპებზე ცოცხლობს, მერე კი პირველივე მთიან ეტაპზე ქუდს მოიხდიან ჯიროს წინაშე და ოჯახსა და კერის უბრუნდებიან. უღელტეხილებზე, სადაც სისწრაფეს გრომის ფასი ედება, მათ აღარაფერი ესაქმებათ. ჯერჯერობით კი, სანამ იტალიის სამხრეთში, სალენტინის ნახევარკუნძულზე, დრიატიკის სანაპიროზე ვართ და პირველი ვაკე-ეტაპის სტარტისთვის ვემზადებით, ჟურნალისტებისა და ფანების ყურადღების უდიდესი ნაწილი მსოფლიოს ერთ-ერთ საუკეთესო სპრინტერს, ჯიროდ იტალიისა და ტურ დე ფრანსის მრავალი ეტაპის მომგებს, 2002 წლის მსოფლიო ჩემპიონს მარიო ჩიპოლინის, იგივე ლამაზ მარიოს დაუპყრია.

ეს ეტაპი, რომელიც ლეჩეში იწყება და ნახევარკუნძულის გარშემოვლის შემდეგ ლეჩეშივე მთავრდება, რალა თქმა უნდა, მარიოსი უნდა გახდეს. ყოველ შემთხვევაში, ასე ფიქრობს მისი გუნდი "დომინა ვაკანზე" და თვითონ სპრინტის მეფეც. ეტაპი საკმაოდ გრძელია, ველოსიპდისტებს 200 კილომეტრის გავლა მოუწევთ, მაგრამ ამას ფაქტორიტისთვის მაინცდამაინც დიდი მნიშვნელობა არა აქვს - მისი გუნდის ყველა, რვავე წევრი, მთელი ამ დროის განმავლობაში დამწვარი თითოეთი მოუფერთხილებდა თავის პრიმას, ნიაჟი რა არის, ნიაჟს არ მიაკარებს და ისიც, თანაგუნდელების ზურგას ამოფარებული, ენერგიის საკმაო მარაგი მივა ფინიშთან. იქ კი...

ნინო პრიმა

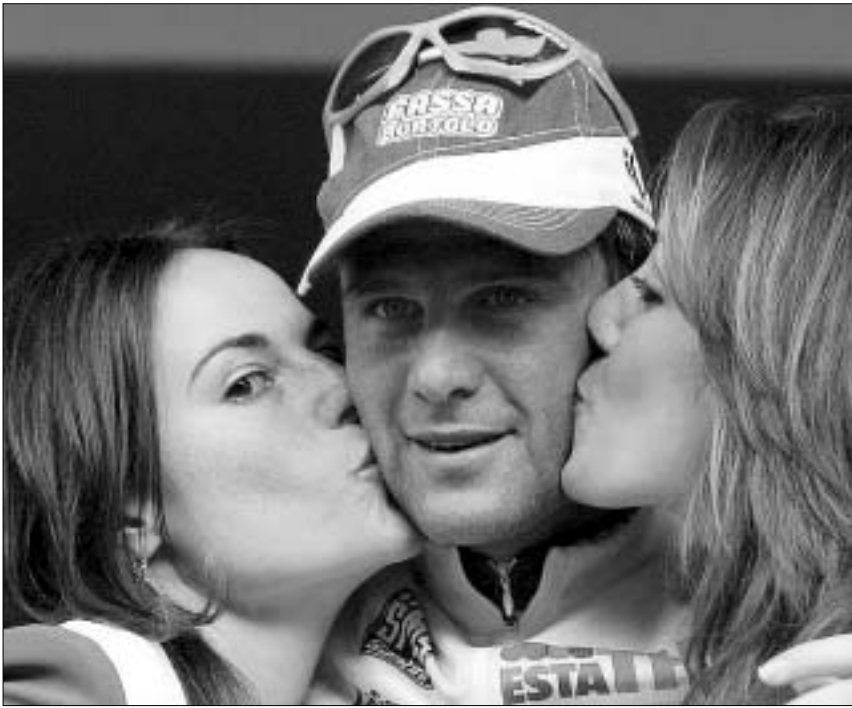
ქალაქი ლეჩე იტალიის სამხრეთ-აღმოსავლეთში, აპულიის მთებშია. სალენტინის ნახევარკუნძული განთქმულია ვენახებით, თამბაქოს პლანტაციებითა და ზეთისხილის პაღებით. ნახევარკუნძულზე სამი მნიშვნელოვანი ქალაქია: ტარანტო, რომელიც იონიის ზღვის სანაპიროზეა გაშენებული, ბრინდიზი და ლეჩე. ლეჩეში 92 000 კაცი ცხოვრობს. აქ ანტიკური ხანის ამფითეატრის ნანგრევებსაც შეხვდებით და ბაროკოს ეპოქის მშვენიერად შემონახულ სასახლეებსაც. ლეჩეს "ბაროკოს ფლორენციასაც" კი უწოდებენ. აქეთ - სანტ-კროჩეს ბაზილიკა, იქით - კარლოს მესხეთის მიერ აგებული ციხე-კოშკი. რომის იმპერიის ზეობის ხანიდან შემორჩენილი ტრიუმფალური თალი და ამფითეატრი; ყველა იტალიური ქალაქის სადარბაზო ბარათად ქცეული Duomo ანუ მთავარი ტაძარი ვარდისფერი მარმარილოთია ნაგები და იმდენად ჰარმონიულად ერწყმის მრგვალ, თითქოს საკუთარ თავში ჩაქცეულ მოედანს და ისეთი ღრმა სიმშვიდის განცდას ბადებს, რომ საერთოს დაგვიკრეფს, დღეს ჯიროს ხმაურიანი სტარტი რომაა დაგვემოლი.

ლეჩეს ველოსტორიაშიც უდევს წილი. ჯირომ ლეჩეს მოქალაქეების წყნარი, პროვინციული ცხოვრება პირველად 1971 წელს ააფორიაქა. მაშინ პელოტონი ნახევარკუნძულის მეორე მნიშვნელოვან ქალაქ ბრინდიზისკენ გაემართა. თითოეული გუნდის წარმომადგენელს ხელში ეჭირა ვარდისფერი ქრომომეტრი და გარკვეული მანძილის გავლის შემდეგ ესტაფეტას თანაგუნდელს გადაცემდა, სწორედ ისე, როგორც ანტიკური ხანის ოლიმპიურ თამაშებზე.

იმ წელნიდან რბოლა მოიგო მოლტენიმ, 1980 წელს ფრანგმა ივონ ბერ-

პირველი ეტაპის ფინიში

ალესანდრო პეტაკი მილოცვის იღებს

ტენმა გაიმარჯვა, 1998 წელს კი მარიო ჩიპოლინი იყო პირველი.

ფლავიო კარზონე

თითქმის მთელი ეტაპი, - ეს კი კარგა ზუთ საათს გრძელდებოდა, - საქმე არაფერი გვექნდა. ას ორმოცდამეორე კილომეტრზე ათიოდე მშობლმა გაქცევა სცადა, მაგრამ სულ რამდენიმე წუთში შეტევა წარუმატებლად დასრულდა - პელოტონმა არავის გაუგება არ ისურვა. უფრო კი იმ გუნდებმა გამოიღეს თავი, ვისაც პირველი ეტაპის მოგების განზრახვა ედო გულში. უწინარეს ყოვლისა, "დომინა ვაკანზემ", "ფასა ბარტოლომ" და "ლოტომ". მერე კიდევ კარგა ხანს დავდიოდით აღმა-დაღმა ხან პელოტონის თავში, ხანაც ბოლოში და, იტალიელი კრისტიანო ფრატინი და დანიელი ფრანკ-რომ რომ არა, ნაღდად ჩაგვეძინებოდა მოტოციკლეზე.

ბიჭებმა ფინიშამდე ორმოცი კილომეტრით ადრე გადაწყვიტეს, შეტევისთვის სერიოზული სახე მიეცათ და,

მინდა გითხრათ, რომ, რალაც თვალსაზრისით, მათ ეს გამოუვიდათ. პელოტონი ამ ორ ავანტიურისტს მაშინ დაენია, როცა სულ რალაც ათი კილომეტრალა რჩებოდა გასავლელი. პელოტონი გამთლიანდა, მაგრამ ფინიშთან ასეთი სიახლოვისას ბალოშზე თავის დაღების უფლება არავის აღარ აქვს - არც ჩვენ და არც სპორტსმენებს.

ირაკლი

პირველმა ჩიპოლინის გუნდმა აკროფა სიჩქარე - პელოტონს სრული შემადგენლობით მოექცა თავში და თავისი ლიდერი ლამის უკვე გარანტირებული გამარჯვებისკენ გააქანა.

შეიძლება უცნაურიც იყოს, მაგრამ ამგვარი გუნდური შემართება სხვებს არ გამოუჩენიათ. გამარჯვების რამდენიმე პრეტენდენტი ჩუმად, აჟიოტაჟის გარეშე მოენყი ჩიპოლინის ფართი ბეჭებს უკან და, სანამ ფინიშამდე სულ რალაც ორასიოდე მეტრი არ დარჩა, სიციხის ნიშანწყაიც არ გამოუმტლანებია. ჩიპოლინის წინ კი თა-

- შეკრებით თუ ხარტ კმაყოფილი?

- ბორჯომში, სადაც მესამე და დასკვნითი შეკრება გავიარეთ, პრობლემა არ შეგვექმნია. მზადებისთვის ყველა პირობა გვექონდა. ერთი სიტყვით, კმაყოფილი ვარ. ბიჭებს ვარჯიშებზე თავი არ დაუზოგავთ.

- ბორჯომის შეკრებაზე რაზე ახვეილებდით ყურადღებას?

- სპეციალური ვარჯიშები გვექონდა. თუმცა, აქცენტი შესვლებსა და ჩაჭიდებაზე გვექონდა. მანამდე ფიზიკურ და ტექნიკურ მხარეზე ვმუშაობდით.

- ევროპის ჩემპიონატის წინ ნაკრების შემადგენლობაში დავითაშვილს ვერ ვხვდავთ...

- ალექსი ბაკურიანის შეკრებაზე ფეხი იტკინა და ბოლომდე ჯერ არ მოუშუშებია.

- დიუსელდორფში ძირითად შეტოვებამ ვინ მიგაჩნიათ? შარშანდელისგან განსხვავებით, რამე ხომ არ შეცვალა?

- ძირითად მეტოქეებად, ტრადიციულად, კვლავაც ფრანგები, რუსები, პოლანდიელები და იტალიელები რჩებიან. მათ სტაბილური გუნდები ჰყავთ. ვერც ერთს ვერ გამოუყოფდი. რა თქმა უნდა, სხვა გუნდებშიც არიან ძლიერი სპორტსმენები, ევროპის, ოლიმპიური თუ მსოფლიო ჩემპიონები.

- რას უნდა ველოდო?

- ფიქრობს, ცუდად არ უნდა გამოვიდეთ. ბიჭებიც ყველანაირად მობილზეულები არიან. ამასთან, ყველა მათგანი გამოცდილია.

ნდათან თხელდებოდა თანაგუნდელთა რიგი - ჯერ მონდინი გავიდა თამბიდან, მერე - კოლომბო... უკანასკნელ მეტრებზე მარიოს ყველაზე ერთგული და სწრაფი ჯოვანი ლომბარდილა უკაფავდა გზას. ბოლოს ისიც განზე გადავა და ჩემპიონის რიგი დადვა. ფინიშის ბრტყელი თეთრი ხაზი საშინელი სისწრაფით გამოექანა მშობლებისკენ.

რა თქმა უნდა, იცით, როგორ ხდება სპრინტში. უშირატესობა იმის მხარეზეა, ვინც ბორობადი უზის მეტოქეს. ჯიროს პირველ ეტაპზე ეს უშირატესობაცა და იღბლიც "მეფე მარიოს" ველოსიპედს ტკიპებით აკრულ აღესაწდო მეტაკის არგუნა ბედმა.

P.S. ყოველთვის ვამბობდი, სად ფეხბურთი და სად ველოსპორტი-მეთქი. ახლაც მაგ აზრზე ვარ - ველოსპორტი გაცილებით რთულია. ხუშრობის გარეშეა რთული. ნამდვილად რთული, თორემ კატენაროს სამშობლოში რა ღმერთი უნდა გასწყრობოდა "დომინა ვაკანზეს" სპორტული დირექტორის, რომ რვაკაციანი გუნდით ერთი კინკლა კაცის უსაფრთხოება ვერ უზრუნველევო.

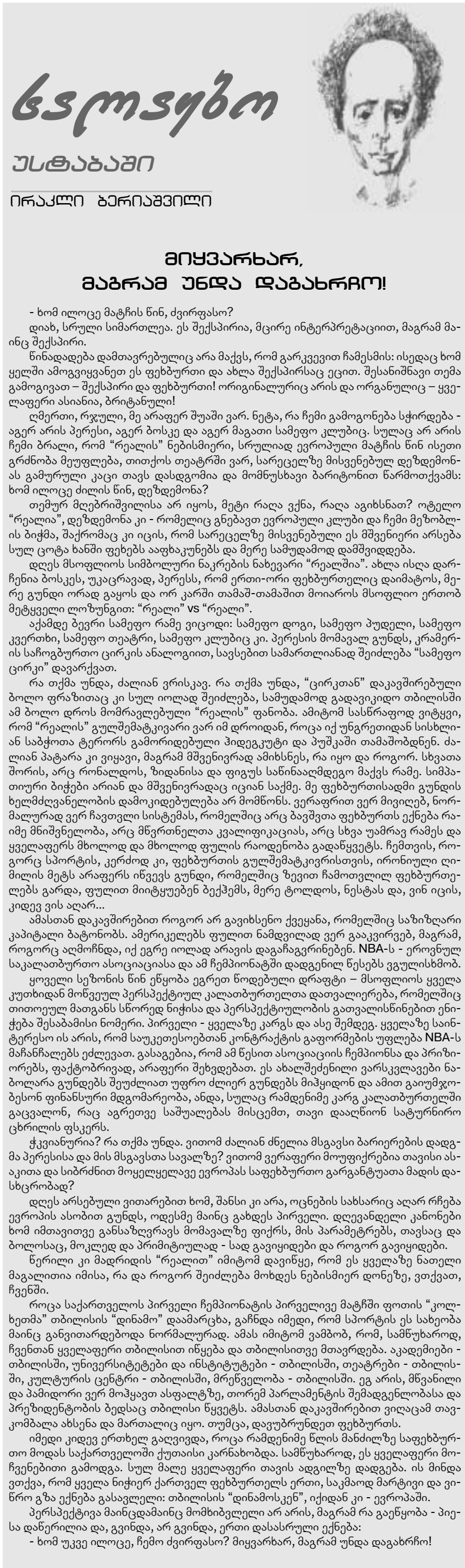
ტექნიკური შედეგები

1 ეტაპი. ლეჩე - ლეჩე. 201 კმ.

1. ალესანდრო პეტაკი ("ფასა ბარტოლო") - 5 სათ. 16 წთ. 03 წმ.
2. მარიო ჩიპოლინი ("დომინა ვაკანზე") - იგივე დრო.
3. ანჯელო ფურლანი ("ალესიო") - იგივე დრო.

ჭიროს ბოლო 10 წლის გამარჯვებულები (საერთო ჩათვლა)

1993 - მიგელ ინდურაინი (ესპანეთი)
1994 - ევგენი ბერზინი (რუსეთი)
1995 - ტინი რომინგერი (შვეიცარია)
1996 - პაველ ტონკოვი (რუსეთი)
1997 - ივან გოტი (იტალია)
1998 - მარკო პანტანი (იტალია)
1999 - ივან გოტი (იტალია)
2000 - სტეფანო გარძილი (იტალია)
2001 - ჯილმონტო სიმონი (იტალია)
2002 - პაოლო სავოლდელი (იტალია)

როცა საქართველოს პირველი ჩემპიონატის პირველივე მატჩში ფოთის "კოლხეთმა" თბილისის "დინამო" დაამარცხა, გაჩნდა იმედი, რომ სპორტის ეს სახეობა მაინც განვითარდებოდა ნორმალურად. ამას იმიტომ ვამბობ, რომ, სამწუხაროდ, ჩვენთან ყველაფერი თბილისით იწყება და თბილისითვე მთავრდება. აკადემიები - თბილისში, უნივერსიტეტები და ინსტიტუტები - თბილისში, თეატრები - თბილისში, კულტურის ცენტრი - თბილისში, მრეწველობა - თბილისში. ევ არის, მწვანელი და პამიდორი ვერ მოჰყავთ ასფალტზე, თორემ პარლამენტის შემადგენლობისა და პრეზიდენტობის ბედაც თბილისი წვეცტს. ამასთან დაკავშირებით ვილაკამ თავეკომბალა ასხენა და მართალიც იყო. თუმცა, დაუბრუნდეთ ფეხბურთს.

იმედი კიდევ ერთხელ გადავიდა, როცა რამდენიმე წლის მანძილზე საფეხბურთო მოდას საქართველოში ქუთაისი კარნახობდა. სამწუხაროდ, ეს ყველაფერი მოჩვენებითი გამოდგა. სულ მალე ყველაფერი თავის ადგილზე დადგება. ის მინდა ვთქვა, რომ ყველა ნიჭიერ ქართველ ფეხბურთელს ერთი, საკმაოდ მარტივი და ეინრო გზა ექნება გასავლელი: თბილისის "დინამოსკენ", იქიდან კი - ევროპაში.

პერსპექტივა მაინცდამაინც მომთბელები არ არის, მაგრამ რა გაეჩნება - პიესა დაწერილია და, გვინდა, არ გვინდა, ერთი დასასრული ექნება: - ხომ უკვე ილოცე, ჩემო ძვირფასო? მიყვარხარ, მაგრამ უნდა დაგახრწო!

TV-სპორტი

ორშაბათი, 12 მაისი

HTB + ФУТЕБОЛ	19:00 "რკინის ფაქტორი". ფაუერლიფთინგი. რუსეთის ჩემპიონატი. მესამე ნაწილი
11:15 გერმანიის ჩემპიონატი. "ჰერტა" - "ბაიერა"	13:00 თავისუფალი დარტყმა
13:25 იტალიის ჩემპიონატი. "ბრეშა" - "მილანი"	20:00 "დიდი რინგი"
15:10 "ვალერი ლობანოვსკის თასის" სტარტისთვის	22:20 სახვალთო ტელეპროგრამა
15:40 "დარტყმა გოლისთვის"	22:30 ჩემპიონი. „Masters Series“.
15:55 ესპანეთის ჩემპიონატი	00:15 ბოულინგი. PBA Tour
17:40 "ჩემპიონთა ლიგის ჟურნალი"	01:05 ახალი ამბები
18:35 თავისუფალი დარტყმა	01:20 "NHL ჰლუს", კვირის შედეგები
18:50 სახვალთო ტელეპროგრამა	01:50 "რკინის ფაქტორი".
18:55 ინგლისის ჩემპიონატი. პირდაპირი ტრანსლაცია	ფაუერლიფთინგი. რუსეთის ჩემპიონატი. მესამე ნაწილი
20:55 რუსეთის ჩემპიონატი. მიმოხილვა	02:20 22:00-დან 4:00 საათამდე შესვენება
21:55 ესპანეთის ჩემპიონატი. "მალიორკა" - "რეალ სოსიდადი".	04:00 ჰოკეი. სტენლის თასი.
პირდაპირი ტრანსლაცია	ნახევარფინალი.
23:45 საფრანგეთის ჩემპიონატი.	პირდაპირი ტრანსლაცია
"ლიონი" - "ასჟ". პირდაპირი ტრანსლაცია	
01:35 თავისუფალი დარტყმა	11:30 მოტორბოლა. ესპანეთის გრან-პრი
01:50 ინგლისის ჩემპიონატი. "პირმინგემი" - "ვესტ ჰემი"	13:00 რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი
	13:30 ატმომოტორბოლა
	14:00 ფეხბურთი. U-17 ევროპის ჩემპიონატი
	16:00 ჩემპიონი. WTA ტურნირი იტალიიდან
	18:30 ველომობლა. იტალიის ტური
	20:30 ფეხბურთი. ევროგოლი
	22:00 ახალი ამბები
	22:15 რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი
	22:45 ჩოგბურთი. WTA ტურნირი იტალიიდან
	23:30 ჩოგბურთი. WTA ტურნირი იტალიიდან
	01:00 ფეხბურთი. ევროგოლი
	02:30 ახალი ამბები
	02:45 მოტობოლა. ესპანეთის გრან-პრი
	03:45 რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი
	04:15 ახალი ამბები

წიგნები იწვის!

ანა კორძია-სამადაშვილი

სადაც წიგნებს წვავენ, ბოლოს ადამიანსაც დაწვავენ. ჰაინრიხ ჰაინე

წიგნების მიზანმიმართულად დაწვა ადამიანებს პირველად ჩვენი წელთაღრიცხვის 213 წელს მოსვლიათ აზრად. მაშინაც და მას შემდეგაც ამ აქციას იდეოლოგიური და რელიგიური სარწმუნო ედებოდა ხოლმე, ისეთივე პროპაგანდისტული ამბავი იყო, როგორიც ომის შემდეგ ქალაქების წერევა და მდიდართა ქონების “სამართლიანი” გადანაწილება ხოლმე.

ეს სიმბოლური ქმედება ხალხზე (რომელიც, რაც არ უნდა იმახონ, ბნელია) დიდ შთაბეჭდილებას ახდენდა. ცეცხლი ყოველთვის მიმზიდველი სანახაჲა, განსურჩევლად იმისა, რას უკიდია – შეშას, სასახლეს, ადამიანს თუ წიგნებს.

პირველი, ვისაც მეოცე საუკუნეში ცეცხლში შეუძახეს, ერის მართიი რემარკი იყო: ჯერ კიდევ 1933 წლის 25 მარტს, როცა გერმანიის ნაციონალ-სოციალისტური მუშათა პარტიის დიდი კულტურული ღონისძიება, “გერმანული კულტურა და აღზრდა” დასრულდა, მისი “დასავლეთის ფრონტი” უცვლელისა” ბიბლიოთეკებში დარჩენილი 7 ეგზემპლარი ბერლინში, შილერის მოედანზე, დიდი ხმაურით და ზარ-ზეიმით დაწვეს.

შვიდი ეგზემპლარი, სასაცილოა, არა? მაგრამ მერე უკვე ნაკლებად სასაცილო ამბები დატრიალდა.

ისევე, როგორც პირველი წიგნების დაწვის ინიციატორებს, ანუ რელიგიურ მოღვაწეებს, ნაციონალ-სოციალისტებსაც ერთი მიზანი ამოძრავებდათ: ხალხს უნდა სცოდნოდა, რომ მხოლოდ მათგან გაიგონებდა სიმართლეს, რომ სხვა ყველა ცრუობდა, სხვა ყველაფერი ტყუილი იყო. ამიტომ ის აზრები, რომლებიც ოდესმე მაინც წიგნებსა და პრესაში გამოქვეყნდა, მაგრამ მმართველთა ინტერესებს არ ემთხვეოდა, უნდა განადგურებულიყო. თავად ავტორთა ნაწილმა ნაცისტებს გაასწრო, სხვა ქვეყნებში გაიქცა, მათმა ქმნილებამც ეს, ცხადია, ვერ მოახერხა.

1933 წლის 10 მაისს, პრელაში დაბეჭდილი Arbeiter Illustrierte Zeitung-ის პირველ გვერდზე ჯონ პარტფილდის (ჰელმუტ ჰერცფელდეს) ერთგვარად წინასწარმეტყველური ფოტომონტაჟი დაიბეჭდა – “სინათლიდან ღამისკენ”. უკანა პლანზე აალებული რაიხსტაგის შენობა მოჩანს, წინ კი, ცეცხლმოდებული წიგნების გროვასთან – იოზეფ გებელსი.

სწორედ ამ დღეს ნაციონალ-სოციალისტი მოხელეები, სტუდენტები და პოლიციელები გერმანიის საჯა-

რო და კერძო ბიბლიოთეკებში შეიჭრნენ. ისინი ჰიტლერის მიერ “შეწვენებულ” წიგნებს ეზიდებოდნენ და ქუჩაში გროვებად ყრიდნენ. იმ დღეებში ბერლინსა და გერმანიის სხვა საუნივერსიტეტო ქალაქებში 25 ათასი წიგნი დაიწვა.

ეს ღონისძიება ნაციონალ-სოციალისტების ძალაუფლების სათავეში მოსვლის შემდეგ წამოწყებული კამპანიის ნაწილი იყო – “არა არაგერმანულ სულს!”. მისი სულიწამდგმელი და იდეის ავტორი პრესისა და პროპაგანდის მთავარი სამმართველო და თავად იოზეფ გებელსი გახლდათ. ამ აქციის ნაწილი იყო “შავი სიბეჭე”, რომელთა მიხედვითაც ბიბლიოთეკებიდან არასასურველი წიგნები უნდა ამოეღოთ. გაზეთებში მომდევნო ღამის ღონისძიების დრო და ადგილი და “მიუღებელი” ავტორების სიები ქვეყნდებოდა – ეს ფილოსოფოსები, მეცნიერები, პოეტები, და მწერლები იყვნენ. ასე აღმოჩნდნენ ცეცხლში გეორგ ბერნჰარტი, ბერტოლდ ბრეხტი, ალფრედ დიობლინი, ილია ერნე-ბურტი, ლიონ ფეიხტენგერი, ზიგმუნდ ფროიდი, ჯეკ ლონდონი, ჰაინრიხ მაინი, არტურ შნიცლერი, ანა ზეგერსი, ფიოდორ სოლოგუზი, თეოდორ ვოლფი, შტეფან ცვაიგი და მრავალი სხვა.

წიგნების დაწვას სადღესასწაულო ხასიათი უნდა ჰქონოდა, კარგად ორგანიზებული რიტუალის მსგავსად უნდა ჩატარებულიყო, ეს საქმე კი ნაციონალ-სოციალისტებს მაღალ დონეზე ჰქონდათ დაყენებული. შემსრულებლებად ისინი, ძირითადად, სტუდენტებს იზიდავდნენ – ახალგაზრდობა დიდი ძალაა! თან ყველაზე ადვილად მართავდი. ისინი კოკონთან ცეცხლფარესებად იდგნენ, ხოლო იმისთვის, რომ მოგიზიგებე ცეცხლის ირგვლივ მხოლოდ ამ თაობის წარმომადგენლები არ შეგროვილიყვნენ და საზოგადოებას ეს მოვლენა სერიოზულად აღექვა, იქვე სახელოვანი გერმანისტკის პროფესორები ან თავად იოზეფ გებელსიც კი აწვდიდნენ სანვავს. ეს პატივსაცემი ადამიანები იქვე იდგნენ ხოლმე და მხურვალე მონოდეგებს გასძახოდნენ. სასულე ორკესტრები პატრიოტულ მარშებს უკრავდნენ, და ამ საზვიამო გარემოში ისწოდა “არაგერმანული სული”.

მონოდეგები ასეთი – ნამდვილად ჰგავდა რიტუალურ შელოცვას:

“კლასობრივი ბრძოლისა და მატერიალიზმის წინააღმდეგ! იდეალი-სტური კაცობრიობის სახელად! მე ცეცხლს გადავცემ მარქსისა და კაუტსკის ნაწერებს!”

“სიცოცხლის ხრწნის დაკინების წინააღმდეგ! ადამიანის სულის სინ-მინდის სადიდებლად! მე ცეცხლს გადავცემ ზიგმუნდ ფროიდის ნაწერებს!”

იოზეფ გებელსი გაზეთის წინასწარმეტყველურ ფოტო-მონტაჟზე

ასე წვადნენ წიგნებს

ცხენებისა და ხარების ბაღი

მოქმედებისა და სმის ადგილი: ხერესი

თამარ ბაბუაძე

მოგზაურთათვის არსებობს ქვეყნები და ქალაქები, რომლებიც “საოცნებო მხარეთა” წუხსაში მუდამ ლიდერობენ. მაგრამ არსებობს ადგილებიც, რომლებიც ყურადღების ცენტრში ამა თუ იმ ღონისძიების გამო ექცევა ხოლმე.

ძველი ანდალუსიური დასახლება ხერეს დე ლა ფრონტერა ის ქალაქია, რომელიც “მუდამ სასურველთა” სიაშიც ხშირად ხვდება და მზიარული ფესტივალების გამოც აცდუნებს ხოლმე ტურისტებს. მის სრულ სახელს “დე ლა ფრონტერას” (იგივე ქალაქი საზღვარზე) კი სუფთა ისტორიული დატვირთვა აქვს – ხერესი ძალიან დიდხანს ქრისტიანული და მუსულმანური ტერიტორიების გასაყარზე მდებარეობდა.

ერთი სიტყვით, ესპანური კულტურით გატაცებული მოგზაურები ერთხმად აღიარებენ, რომ ხერესი სანახავად ნამდვილად ღირს. ვისაც ტიპური ესპანური პეიზაჟის სხვა – მზით გაყვითლებული თეთრი სახლებით, ზეთისხილის ხეებითა და გარუჯული ფერმერებით – ყველაფერს ურჩევნია, ხერესში ნებისმიერ დროს ჩადის, მაგრამ ვისაც სურს, ეს ტიპური სურათი გემრიელი ღვინით, ტემპერამენტული ფლამენკოთი და ცხენების ჯირითითაც გაიხსიოს, ამ ქალაქს “ფერია დელ კაბალოს” დროს ეწვევა ხოლმე – ტრადიციული ყოველწლიური დაღესასწაულის დროს, რომელსაც ქართულად “ცხენების ფესტივალი” ჰქვია.

წლევეანდელი “ფერია” გუშინ დაიწყო და 18 მაისამდე გასტანს. მართალია, ისტორიულ ქალაქში თანამედროვე საავტოო ცენტრებიც უხვადაა, “პიტა ჰატთან”, “მადონალდსთან” და “ლა სანდვიერისასთან” ერთად, მაგრამ ხერესი ძველ და გეზოტიკურ კოლორიტს მაინც ინარჩუნებს. იქ ხომ ერთ დროს მუსულმანები ბატონობდნენ, შემდეგ ქრისტიანები. ამიტომაც ქალაქი სავსეა, როგორც ძველისძველი მემკთბით, ისე გაითური ტაძრებით, ბაროკოს ტიპის შენობებითა და ულამაზესი სამეფო სასახლეებით.

ასე რომ, ტურისტები, რომლებიც ადგილობრივი სამხარეულოს დაგმონებებსა უფრთხიან, “მადონალდსში” უმფთოველად ანადგურებენ რამდენიმე საერთოლიან (ერთდროულად “მომბოლოურ” და საერთაშორისო) ბურგერებს და მერე დიდ ხანს ათვალიერებენ სან მიგელის, სან მარკოს, სან დიონისიოს ტაძრებსა თუ ალკასარის მკნეთს. შემ-

დეგ კი, დაღლილები და დასიცხულები იქვე, რომელიმე “ზოდეგაში” (მელენინების სარდაფში) ჩაცეიებული ღვინით გროლდებიან.

სწორედ ამ ორგვაროვანი ბუნების გამო ხერესს უცხოელი ტურისტი არც ერთ სეზონზე არ აკლია. თუმცა, ისტორიულ, არქიტექტურულ თუ რელიგიურ ორბუნებოვანებასთან ერთად, ტურისტებს ამ ანდალუსიური ქალაქისკენ კიდევ ერთი რამ იზიდავს. საუბარია ადგილობრივების მთავარ სიამაყეზე – ტყეში ესპანურ ღვინოზე: ქალაქი ხერესი ხომ პორტვეინი “ხერესის” სამშობლოა, რომელსაც, როგორც ამბობენ, შექსპირმაც შეასხა ზოტება. ზრტანგელმა ვაჭრებმა კი სახელი მას, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით, ჯერ კიდევ მე-16 საუკუნიდან გაუთქვეს. თუმცა, ინგლისელებმა ვაჟკაცური, ესპანური სიტყვა “ხერესი” რბილი ინგლისური “ჰერით” შეცვალეს – სახელით, რომელიც მას დღემდე შემორჩა.

უნდა ითქვას, რომ ქალაქს, უგემრიელესი ღვინის გარდა, კიდევ რამდენიმე სხვა სიამაყეც აქვს: სწორედ ხერესიდან არიან წარმოშობით ფლამენგოს ცნობილი მოცეკვაეები და მომღერლები. მათ უბნებში გავალ ახლაც ერთ რამედ ღირს – მაგალითად, “პენია” ტურისტებს თავისი ვინოო ქუჩებითა და ქათქათა სახლებით იზიდავს, სადაც გიტარამომარჯვებული ბოშები სამზიარულოდ მიზეზს იოლად პოულობენ და სულ ცეკვავენ და მღერიან, ან ცეკვავენ და სვამენ... აქვეა “მხედრული ხელოვნების ანდალუსიური სკოლაც”, რომელშიც ცხენოსნები, თავიანთ ცხენებთან ერთად, ურთულესი იღეთების შესრულებას სწავლობენ – “ცხენების ფესტივალისთვის” ემზადებიან.

ასე რომ, ქალაქი სავსეა ღირსშესანიშნაობებით. მეტიც, თვითონ ესპანელები მას მეცხენეობის დედაქალაქსაც უწოდებენ, დანარჩენი ევროპელები კი სამართლიანად დასძენენ, რომ ხერესი, ცხენების მომენების თვალსაზრისით, მთელ კონტინენტზე სახელგანთქმული ადგილია.

თანაც, ასე იყო ოდითგან. “ფერია დელ კაბალო” – ყველაზე ძვირფასი და ჯიშიანი ცხენების გამოფენა-გაყიდვა ხომ 1284 წლიდან იმართება და მრავალ უცხოელ ცხენოსანსაც იზიდავს. თუმცა, ერთი ჩვეულებრივი გამოფენა-ბაზრობა თანდათან გადაიქცა ნამდვილ ფესტიად, ანუ ეროკვირიან ღზინად, რომელიც ხერესის, ფლამენკოს, კორიდასა და ცხენების თანხლებით მიმდინარეობს.

ჰელაკატი ხერესში გვეპატიეება

“მსოფლიო ომის ჯარისკაცთა ლიტერატურული ღალატის წინააღმდეგ! ერის სიმართლის სულისკვეთებით აღზრდის სახელით! მე ცეცხლს გადავცემ ერის მართა რემარკის ნაწერებს!”

და სხვა და სხვა. “შეწვენებულ” ავტორთა რიცხვს მიეკუთვნებოდა ერის კესტნერიც. ბრძოში დამალული, ის თავად ესწრებოდა თავის შემოქმედების დაწვის ცერემონიას: “დეკადანსისა და მორალური ხრწნის წინააღმდეგ! ოჯახსა და ქალაქში წესისა და ადამის სახელით! მე ცეცხლს გადავცემ ჰაინრიხ მაინის, ერნსტ გლუზერის და ერის კესტნერის ნაწერებს!” თავისი შთაბეჭდილებები მან მხოლოდ მრავალი წლის შემდეგ გამოაქვეყნა:

“...ხოლო 1933 წელს ჩემი წიგნები ბერლინში, პირქუში და საზვიამო განწყობით, სახელმწიფო იოერის წინ, დიდ მოედანზე, ყველასთვის კარგად ცნობილმა ბატონმა გებელსმა დაწვა. მან საითიაროდ დაასახელა ოცდაოთხი გერმანელი მწერალი, რომელთაც სიმბოლურად სამუდამოდ გადაესვათ ხაზი. ამ ოცდაოთხიდან მხოლოდ მე გამოვცხადდი პირადად, რომ მეც განმეცადა ეს თეატრალიზებული თავხედობა. მე უნივერსიტეტის წინ ვიდექი, ფორმებში გამოწყობილ სტუდენტთა, ერის ყვავილთა შორის მომწვედელი, ზნედავდი, როგორ მიფრინავდა ჩვენი წიგნები მოცახცხე ცეცხლის აღში და პატარა, გარყვნილი, ცრუ კაცის ტირადებს ვისმენდი. ქალაქში დაკრძალვის სული ტრიალებდა...”

უცვც ქალის გამყინავი ხმა გაისმა: “ეს ხომ კესტნერი დგას!” წორჩმა კაბარეს მოცეკვავემ, თავის კოლეგასთან ერთად ბრძოლა რომ იდგა, დამინახა და გაოცება ვერ დაფარა...”

■ ■ ■

მას შემდეგ 70 წელი გავიდა. წელს, დღეიზით “ლიტერატურა და სხვა...” ბერლინში 50 ღონისძიება ჩატარდა. ბაბელის მოედნიდან ბრანდენბურგის ჭიშკარამდე, ისტორიული ფაქტის გახსენების მსურველნი მწრლებთან, ხელოვანებთან და პოლიტიკოსებთან ერთად საჯარო კითხვებსა და დისკუსიებში იღებდნენ მონაწილეობას. წიგნების დაწვას პუმბოლტის უნივერსიტტის სიახლოვეში მისიქტემა ინსტალაცია – ცარიელი თაროები მოგვაგონებს.

გერმანელები მაინც ძალიან ყოჩალი ხალხია. ზოგიერთებისგან განსხვავებით, სირცხვილისა და სინანულისგან არ დაკნინებულან, თავიანთ წარსულს არ ემაღებიან და იმას მაინც მიხედნენ, რომ წარსულის გამოცხადლება მხოლოდ თეორია არაა, და ერთი და იგივე საბინელება ასჯერ არ უნდა გაიმეორო...

ფესტივალს სამი დამოუკიდებელი განყოფილება აქვს – სოფლის მეურნეობის ტექნიკის გამოფენა, კორიდასა და ფლამენკოს მონეცე ოსტორიის პარკში და ცხენების გამოფენა. ეს უკანასკნელი დიდძალ პუბლიკას უყრის ხოლმე თავს. სტუმრები ვერაფრით წვეტენ თვალს ჯიშიანი ანდალუსიური ცხენების მონაწილეობით დადგმულ ბალეტს – ულამაზეს შოუს, რომელსაც ესპანურად ასე ჰქვია – “კომო ბოლიან ლოს კაბალოს ანდალუსეს”, ანუ “როგორ ცეკვავენ ანდალუსიური ცხენები”. შესაძლოა, ძნელი დასაჯერებელი იყოს, მაგრამ ანდალუსიურ მუსიკას აყოლილი ცხენები, მართლაც, ცეკვავენ. ისინი ურთულეს ქორეოგრაფიულ ილეთებსა და ტროუკებს ასრულებენ და აღაფრთოვანებენ ადგილობრივებსაც და, ბუნებრივია, აოცებს სტუმრებსაც.

ცხადია, “ფერია დელ კაბალო” ღია კის ქვეშ მიმდინარეობს. ტურისტებისგან განსხვავებით, ხერესელებს არც მზის დარტყმა აშინებთ, არც კოლოები, არც დეჰიდრაცია და მთელი დღეები განმავლობაში ცხენებს ქუჩებში გაგედულად დაასიერებენ. გამუდმებით ისმის მუსიკა და თითქმის ყოველ ფესის ნაბიჯზე დგას ხერესის ბარი. ანდალუსიურ კოსტუმებში გამოწყობილი ესპანელებიც ხან სიყვან იმიზეზებენ, ხანაც – დალღას და ჭიქა ხერესის დასალევად თითქმის ყოველ წუთს ჩერდებიან.

თუმცა, თუ მისში მთავარ როლში ცხენები არიან, შემოგვამოზე გამართული ყორმნის მოსავლის აღების დროს უშირობო ლიდერი ხერესი ხდება. ამ სახელგანთქმულ სამსელს, რომელიც დღეს მსოფლიოს მრავალ კუთხეში იყიდება, შეიძლება, ითქვას, რომ განმსაზღვრელ მეტოს მზე ანიჭებს: ხერესული ყურმნის ბუნებრივ შაქრიანობას სწორედ მზე იწვევს. ცალკე ისტორია ხერესის დაყენება-შენახვაც. ამ საკითხზე ანდალუსიელები ისეთი გატაცებითა და ვნებით ჰყვებიან, რომ მათ ულამაზკად გაუგებდნენ ღვინის ფასის კარგად მცოდნე ქართველებიც.

და საერთოდ, ეს ხერესი ისეთი ქალაქი გამოდგა, ქართველებს რომ გაეხარდებოდათ სტუმრად ჩასვლა. ღვინოზე მოსაყოლ ამბებს ან ჩვენებს რა გამოულევდათ და გაბარებდნენ “ფერია” დღეებს “ზოდევამი” ჯდომით, ღვინოზე საუბრითა და სმით. სმითა და საუბრით. თუმცა, ვინ იცის, ხერესით მთერა ქართველებს შეიძლება, ფლამენკოს ცოდნაც დაებრალბინათ და...

— კალენდოსკოპი —

ედინბურგი “ემტივის” რჩეულია

დღეს ედინბურგში გამართულ პრესკონფერენციაზე პირველი მინისტრი ჯეკ მაქკონელი ოფიციალურად დააზუსტებს, რომ ევროპული “ემტივის” დაჯილდოების 2003 წლის ცერემონიალი შოტლანდიაში გაიმართება. საღამოს, სავარაუდოდ, მადონა და კაილი მინოუგი დაესწრებიან. ყველა დიდ იმედს ამყარებს ერთკვირიან ზეიმზე, რომელიც ნოემბერში გაიმართება და ედინბურგს მუსიკალური სამყაროს ცნობილი სახეებით აავსება. ჩვენი ქვეყანა “ემტივის” ამ დიდებული ცერემონიალის საშუალებით მილიონობით უცხოელის ყურადღების ცენტრში მოექცევა” – განწყობა ქალაქში დაახლოებით ასეთია.

ედინბურგელებს განსაკუთრებით ახარებთ ის ფაქტი, რომ მათ მასპინძლის ეს საპატიო ტიტული კონკურსის საფუძველზე მოიპოვეს. “ემტივი” შოტლანდიის დედაქალაქი კომპენშაგენსა და ბელფასტს არჩია. შეგახსენებთ, რომ შარშან ევროპული ჯილდოები ბარსელონაში გაიცა. შოუს რეჟერი ფი დიდი უძლებოდა, მთავარი გამარჯვებული კი იყო ემინემი, რომელმაც “საუკეთესო მამაკაცი შემსრულებლის”, “საუკეთესო ალბომისა” და “საუკეთესო ჰიპ-ჰოპ შემსრულებლის” ჯილდოები მიიღო. გამარჯვებულთა შორის ასევე იყვნენ “რედ ჰოტ ჩილი პეპერსი” და “ლინკინ პარკი”.

მაკარტნი გლადიატორების ნაცვლად

იქ, სადაც ძველი რომაელები გლადიატორების საცქერლად დადიოდნენ, მზათ ღამით, ახალი რომაელები პოლ მაკარტნის მოსასმენად მივიდნენ. თუმცა, საქველმოქმედო კონცერტზე მაკარტნი კოლიზუემის სიძველეს სცა პატივი და თავადაც ძველი ჰიტები შეასრულა, ბევრი “ბითლზის” რეპერტუარიდანაც კი.

კონცერტზე დასწრება რამდენიმე ასეულ კაცს 1.490 დოლარი დაუჯდა. თუმცა, ეს არც ერთ მათგანს არ უნანია. ძალზე მუდრო გაერემოში, გლადიატორებისგან ეცებულ არენაზე მაკარტნიმ, მართლაც, ძველი ეთქოა გააცეცხლა. Yesterday-ს Hey Jude მოჰყვლა, Blackbird-ს All my Loving-ი... სულ შეგროვდა 287 ათასი დოლარი, რომელიც რომის არქეოლოგიურ სამსახურებს გადაეირცხა.

თუმცა, ყველაფერი ამით არ დამთავრდა. მაკარტნიმ ერთი უფასო კონცერტი კოლიზუემის მახლობლად მდებარე სცენაზე გუშინ საღამოსაც გამართა. რომის მერია თავიდანვე ვარაუდობდა, რომ შოუს ასობით ათასობით ადამიანი დაესწრებოდა. მაკარტნის პრესაგენტი კი ირწმუნებოდა, რომ მომღერალი კვირას დაგეგმილი კონცერტიდან ამოიღებდა ხმაურიან როკ-სიმღერებს, რათა იქვე, ვატკანავს იოანე პავლე მეორესთვის სიმშვიდე არ დაეფრთხო.

პოლ მაკარტნის ეს რომაული შოუ ევროპული ტურნეს ფარგლებში ჩატარდა. შეგახსენებთ, რომ მომღერალს ევროპაში ოცხბალი კონცერტი მთელი ათი წელია არ გაუმართავს.

რაც შეეხება მუსიკალური საღამოს მოსაწყობად კოლიზუემის არჩევას, ეს მაკარტნის ნოვატორული იდეა სულაც არ ყოფილა. ამ საქმის პიონერი რეი ჩარლზი გახლათ, რომელმაც ამ ისტორიულ არენაზე კონცერტი ერთი წლის წინ გამართა.

დღეს ორშაბათს, 12 მაისს
 1820 წელი: დლორენციაში დაიბადა ფლორენს ნეატინკელი - ეთნოგრაფი, თანამედროვე სახის შემქმნელი.
 907 წელი დაიბადა ოთხი "ოსკარის" მფლობელი მსახიობი ქეთრინ ჰეპბერნი.
 1936 წელი: თბილისი ელიამ ვილსონმა დააარსა სამკერძოლო ცენტრი "ანონიმური აღკომოლები".
 1949 წელი: საკუთრი დატვირთული ესკორტი ბერლინში შევიდა, რითაც დასრულდა რუსების მიერ ქალაქზე დაწესებული 11-თვიანი ბლოკადა.
 1969 წელი: პრეტენდენტმა არჩევნებში ხმის მიცემის უფლებას მოსაპოვებლად დაწესებული ასაკი 21-იდან 18 წლამდე შემოიკრეს.
 1994 წელი: გულის შეტევით გარდაიცვალა პრეტენდელი ლეონარისტული პარტის ლიდერი ჯონ სმიტი.
 2002 წელი: ექს-პრეზიდენტი გიმი კარტერი განა და პირველი აშშ-ს პრეზიდენტი, რომელიც ფიჯელ კარტოს სათაველ მოსულის შემდეგ (1959 წ.) ექვას ეწვია.
 © GRAPHIC NEWS

ყველაზე მოხუცი გოგონა - ნესი

შოტლანდიაში ერთი ღრმა, პირ-
ქუში და იდუმალი ცბაა – ლოხ-ნესი.
ის ისეთ ადგილასაა განოლილი, რო-
მელიც ადამიანებისთვის დღესაც
ძნელად მისადგომად და, ცოტა არ
იყოს, საშიშადაც ითვლება.

ამ ტვის სიღრმე 300 მეტრია, სიგ-
რძე – 24 მილი. მისი წყალი კუბრი-
ვით შავია. ამბობენ, რომ ლოხ-ნესი
ათი ათასი წლის წინათ წარმოიშვა,
უკანასკნელი გამყინვარების ხანის
ბოლოს.

70 წლის წინათ ღობ-ნესის სახე-

ლო მთელმა მსოფლიომ გაიგო. 1933 წლის მაისში გაზეთში "ინვერნეს კუ-რიერ" პირველად ცოლ-ქმარ მაკკეის მონაყოლი გამოქვეყნდა – ისინი პირადად შეხვედრიან ამ ტბაში მცხოვრებ ურჩხულ ნესის.

იმ ნელს ცბის ჩრდილოეთ ნაპირზე ხეები და ბუჩქნარი გაჩეხეს და გზა გაიყვანეს, რომ ბრიტანეთის უდიდესი მტკნარი წყლის აუზის ხედი უკეთეს გამოჩენილიყო და ტურისტებისთვის მიმზადდელი გამხდარიყო. ზუსტად 70 წლის წინათ, 1933 წლის

12 მაისს, სწორედ ამ გზას მიუყვებო-
და (კოლ-ქმარი მაკკეი, როცა...

“თვალებს არ დაუჯერე,” ყვე-
ბოდა ქალბატონი მაკკეი, “ამგელ-
ანსება არასოდეს მენახა. უზარმა-
ზარი შავი სხეული იყო, ხან ამოინე-
ოდა ტალღებიდან, ხან კვლავ წყალ-
ში უჩინებდებოდა. მისი რამესთან
შედარება შეუძლებელია. სპილო,
თუ ვეზაპი...”

ბატონმა მაკკეიმ მეუღლეს დიდად არ დაუფურცა და დარაობა, არაფრის მოუყიდა, მაინც არაფერს დაეიჯერებს და იტყვიან, სმას გადაჰყილილია. მაგრამ ქალბატონმა მაკკეიმ, როგორც ჭეშმარიტმა ქალბატონმა, ეს ამბავი საიდუმლოდ მაინც ვილაცას ან ვილაძეებს გაჰანდო, იმათ – კიდევ ვილაცას, ასევე მილნია უცნაური შეხვედრის ამბავმა ნავიჯიანის ინსპექტორის, ალექს კემპბელის ყურამდ, ის კი “ინფერნეს კურირი” ადგილობრივი წარმომადგენელი იყო.

მოგვსენებთ, ურჩხულები არა-
მარტო შოშ, არამედ დიდ ინტერეს-
საც იწვევენ. სტატიის გამოკვეთე-
ბის შემდეგ ლოხ ნეს უამრავი ხალხი
მანწყდა. მომდევნო ორმოცდაათი
წლის განმავლობაში სამ ათასზე მე-
ტი ადამიანი ამტკიცებდა, რომ ნესი
ნახა. ფოტოგრაფები მას გამწარებით
იღებდნენ, მაგრამ - ჯალდებოდა თუ
წინაულოვანი მარცხი? - არცერთი
ფოტოსურათი არ იძლეოდა იმის შე-
საძლებლობას, რომ კარგად დაგინ-
ხიოთ, როგორია სინამდვილეში მშე-
ნისი ნესი. დიდი რომაა, ჯაქტია,
მეტს ვერაფერს მოგახსენებთ.

ნუთუ ყველა ცდება? თუ არა, მშენებრივი იუმორი ჰქონდა ნების – ყველას ცნობისმოყვარეობას აღუძრავს, სინამდვილეში კი მაგრად ინახავს თავის და დიდი ტბის საიდუმლო. ის ასე მხოლოდ უკანასკნელი ათწლეულების განმავლობაში რელიქტდება – მოტყუანდილთა ფოკალიზირში უამრავი ლეგენდაა, რომლებშიც ლოხ-ნების ბნელ სიღრმეში მცხოვრები ურჩხულის შესახებაა მოყოლილი. ისევე, როგორც დღეს, რთული თანამედროვე ტექნიკის გა-

მოყენებით ჩატარებული კვლევების შედეგად, მრავალი საუკუნის წინათაც ვერავინ დაადგინა, რეალობაა თუ გამოგონილი სულიერი.

რამდენ საუკუნეს ითვლის ლონ-
ნისის წყლებში მცხოვრები ურჩხუ-
ლების ლეგენდები, არავეი იცის.
პირველი წერილობითი ცნობა კი
ჩვენი ნელთალრიცხის 565 წელს მიე-
კუთვნება. წმინდა კოლუმბას ცხოვ-
რების ამბავში აბატმა იონამ დაწერა,
როგორ დაამარცხა წმინდანმა “ნე-
სის წყლის მცვეი”.

იმხანად წინამძღვარმა კოლუმ-
ბამ შოტლანდიის დასავლეთ სანაპი-
როზე ახალი მონასტერი დააარსა. აქ
ის კერპთაყვანისმცემელი პიეტებისა
და სკოტების ქეშმარიტ სარწმუნოე-
ბაზე მობრუნებისთვის იღწვოდა.

ერთ დღეს ის ლობ-ნეისის ნაპირ-ზე გავიდა და დაინახა, რომ ადგი-ლობრივი მცხოვრებლები თავისი-აღა მარხავენ. მიცვალებული და-სახიჩრებული იყო, მაშინ დაღუპუ-ლა, როცა ტბაში ცურავდა. თურმე, ის ნისაგმა დაღუპა - ასე უწოდებ-დნენ იქაურები ღორჩულს.

ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა, რომლებიც ურჩხულის მოსაგერიებლად დიდი ძელებით იყვნენ შეიარაღებული, მისი გადარჩენა მაინც ვერ შეძლეს, და დაღუპულის სხეული ნაპირზე გაათრიეს.

უცვლელად ნაწილობრივ უკანადაა გადახრილი მუცლის ღრუს კედელი, ხოლო წინა ნაწილი უკანადაა გადახრილი. ეს მდგომარეობა ხდება, როდესაც კუნთები, რომლებიც მუცლის ღრუს კედელს აკრავს, დაზიანდებიან. ეს ხდება, როდესაც კუნთები, რომლებიც მუცლის ღრუს კედელს აკრავს, დაზიანდებიან. ეს ხდება, როდესაც კუნთები, რომლებიც მუცლის ღრუს კედელს აკრავს, დაზიანდებიან.

აბატი ყვება, რომ წმინდა კოლუმბამ ურჩხულს უბრძანა: “შესდექ! ამ კაცს არ შეეხო!” ურჩხული მორჩილად გაბრუნდა და წყალში გაუჩინარდა.

ლოხ-ნესის ნაპირებზე მცხოვრებ
ბავშვებს მშობლები დღესაც უკრძა-
ლავენ ტბაში ბანაობას – ვინ იცის,
მოიცლის მათ დასაცავად წმინდა
კოლომბა, თუ არა...

Եղևո?

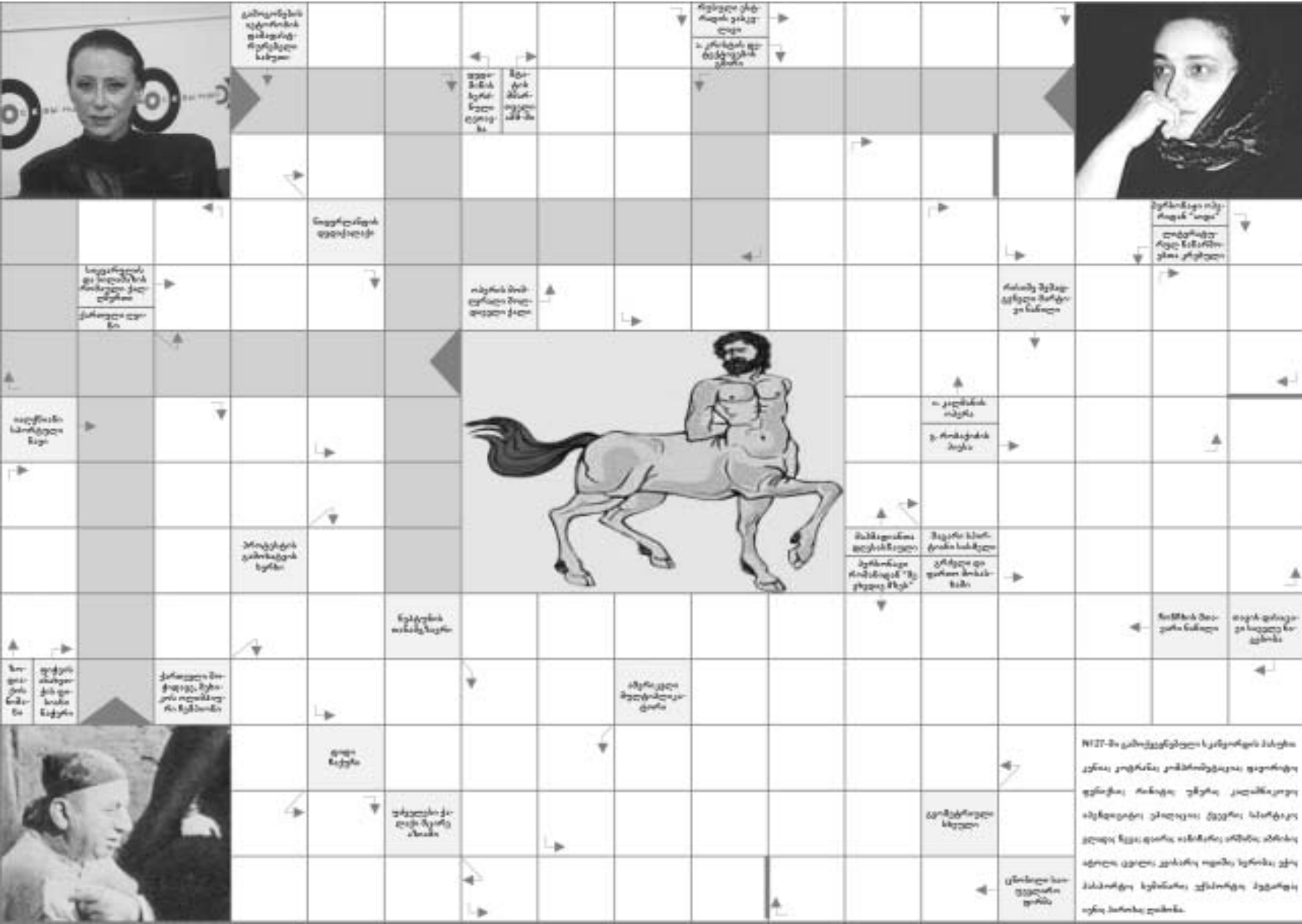

ღობ-ნესის ნაპირი

წმინდა კოლუმბა

კრისტინა რაი

სწავლა ლონდონში

სტუდენტებისთვის

ტექნოლოგიის და მენეჯმენტის სკოლა (ლონდონი) გრძეფი ხარისხის მოსაპოვებლად შესუფთავებული პროგრამების ფარგლებში სტუდენტებისთვის სკოლის (ლონდონი) კამპუსი მდებარეობს ლონდონში. ეს ის ადგილია, სადაც ლონდონის ღირსშესანიშნაობებია თავმოყრილი. პროგრამები ბაკალავრის ხარისხის მოსაპოვებლად სორიუტელის სახელმწიფო (გერმანიის) (სამედიკო) უნივერსიტეტის ერთად; ხოლო პროგრამები მაგისტრის ხარისხის მოსაპოვებლად სორიუტელის (სა) ლონდონის (გერმანიის) (სამედიკო) უნივერსიტეტთან ერთად. პროგრამები ცხადდება წელანდში სამედიკო (სორიუტელი) (სამედიკო) (სამედიკო) კურსის დანერგვის თარიღი 2003 წლის 7 აგვისტო.

MBA

MSc

ბაკალავრის / ბაკალავრის / IT
პროგრამის კონსტრუქციის / HRM
პროგრამის კონსტრუქციის

საინჟინერო ბაკალავრის
პროგრამის კონსტრუქციის
ინჟინერის ბაკალავრის

სწავლა
კარგად
ფასი

\$5950

სწავლა კარგად

ბაკალავრის ან ბაკალავრის ინჟინერის ტექნოლოგიის პროგრამების ფარგლებში ბაკალავრის ხარისხის მოსაპოვებლად 2-წლიანი დასრულებული კურსის - BA (Hons) მთლიანი დღეებზეა 10 500 (£ 6750 ყოველწლიურად).
 3-წლიანი კურსის ინჟინერის ბაკალავრის ხარისხის მოსაპოვებლად B. Eng (Hons) მთლიანი დღეებზეა 10 950.

ზომით აღინიშნული თანხის ბალანსი შესაძლებელია ეტაპობრივად

იმ სტუდენტებისთვის, რომლებიც ზემოთხსენებული პროგრამებით სწავლობენ, ერთწლიანი ინტენსიური ინგლისური ქნის კურსის გაცემა შესაძლებელია დამატებითი \$1000-ის (1000) გადახდის შემდეგ.
 იმ სტუდენტებისთვისაც, რომლებიც მთლიანი აკადემიური მოსწრება არა აქვთ, ხელშესაწყობია მოსაპოვებელი პროგრამები.

დამატებითი ინფორმაციისთვის დაუკავშირდით: ნიკოლას მუსაბეკოვის, ტექნოლოგიის და მენეჯმენტის სკოლის მიმღებ განყოფილებაში
 მისამართი: 12 Bul Bul Ave., Student Travel International (STI),
 Tel/Fax: +974 12-989906, 98 99 06; +974 50 - 201 01 69
 E-mail: stmg@stmg.com; nm@stmg.com
 ან ადგილობრივ ნომერზე დაუკავშირდით: ნონა მუსაბეკოვის
 ტელ.: 34 61 62, 8-49 35 20 67

29 მარტიდან, შეიძინეთ გაერთიანებული მოიცე!

ყოველ შაბათს, რუსთავი 2-ის პირდაპირ ეთერში გაიშვება ტელეპროგრამა "საარჩევნო კოტონი" გათმამდე...

ფირმა "ფუნქსი" ყველაზე მაღალხარჯიანად.

დაგეგმილობითი ინფორმაცია და კომუნიკაციების მართვა
მხრილად გახდა "24 საათში"

U.S. INVESTMENT BANKER

Access the capital markets for debt or equity. \$2 million minimum. 30+ yrs experience. Extensive background in Western and Eastern Europe, the Middle East, CIS, and USA. \$1.4 billion completed. Financial Advisor to seven developing nations and a former advisor to the government of Georgia. Offshore accounts arranged. Confidentiality assured. Retainer fees required. The Government and State-Owned Enterprises are invited to answer this ad. Replies in English only please to:

ამერიკული საინვესტიციო ბანკი გთავაზობთ:

გაყვანილი საფრინველებზე ინვესტიციის ამ კრედიტისათვის მიზნით 2 მილიონი ლარიანი ფარგლი გამოცდილება დასაფუძვლად დადგენილი იქნა. ამასთან, ახალი აღმოსავლეთი, დასავლ და აშშ-ში, 1,4 მილიარდი ტრანზიტის გამოცდილება. შუად განვითარებადი ქვეყნის ფინანსური მოწყველი, საერთაშორისო ბაზრების სოფელი მოწყველი. კონფიდენციალობა გარანტირებულია. საერთაშორისო სანაშრონის შეუძლებლობა გამოცდილების, მოგერიებ მოხლოდ ინვესტიციები ექნება.

CIPIF, Ltd. ფაქსი: (480) 663-058 ელ.ფოსტა: cipifid@att.net

ნამგალი "სალხინო"
ქართული ფლორის სიმცირე

თუ განუხეიბებ პროსტატიტს, ცისტიტს, ქაღური და მარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებებს; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გაზშირებული ზრდ-ვა, მარდების დროს წვა, მარდასაფინ ხვრელობა ბავთია მიწებება, სუნი ან გა-მონივრება; აგრეთვე ტკივილი ნელოს, გავის ძეხლის, თირკმელების არემი; მარდის ნეტი-ნევათად დაყოყნა, მომარგვის სურვილის დაუკმაყოფილე-ლობა, როცა ვითარდება სესქუალური მოძილობა და იმპოტენცია, მიიღივ ნააბი „სალხინი“ და ეს მარბლემები მოგვსხსნება.

"სალხინო" აწესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს.

“სახლინი” გამოცემიდან ჩრქოვანი და ჩრქოვანი ინფექციების მასშტაბი, ნაღვლის ბუშტის (ქოლერისტიტი), ჰეპატიტის, გასტრიტის, ნეკროტიკის, გინეკიტიტის, სტიმპტიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. “სახლინი” აქროს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. ნაშალი “სახლინი” კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცილებთ მასტიტს და მათი მკურნალობის ბაგეში კვებას საუფრო რძით.

ნამალ "სალიხნოს" თვისებები პარობირებული და მოწონებული საქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სა-ნაღმონო პატენტები და მოცენება

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

ნამდლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.